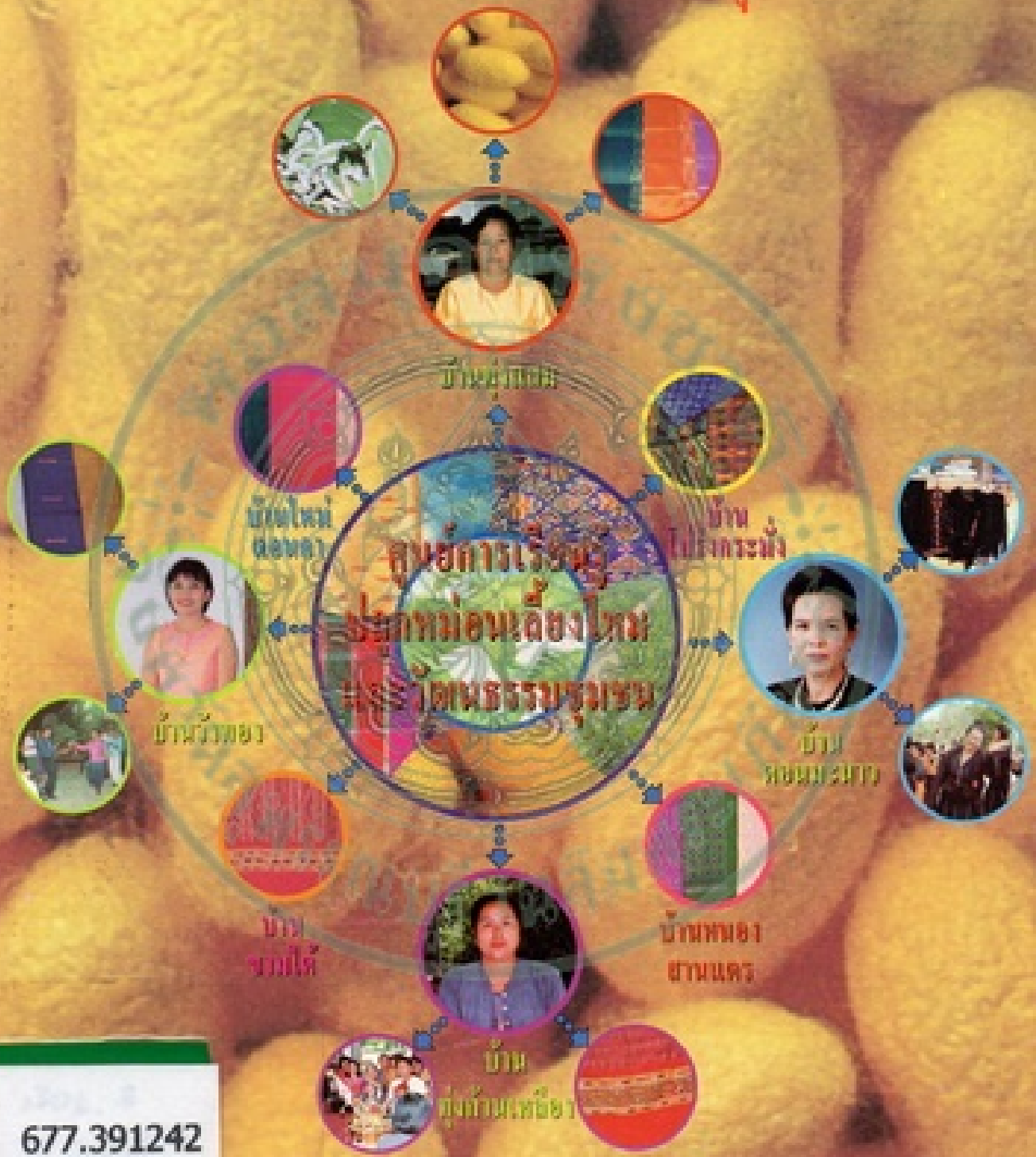

เส้นทางสายใหม่

สายใยแห่งวัฒนธรรมชุมชน

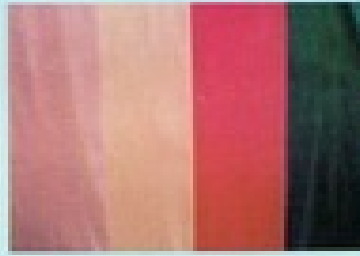
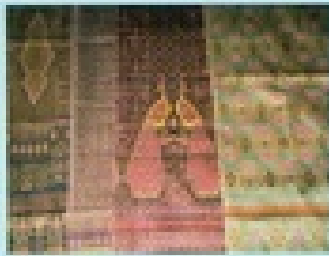
677.391242
ค123ส
ฉ.03

ศูนย์การเรียนรู้รูปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และวัฒนธรรมชุมชน
จังหวัดสุพรรณบุรี

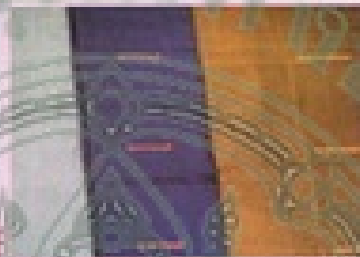
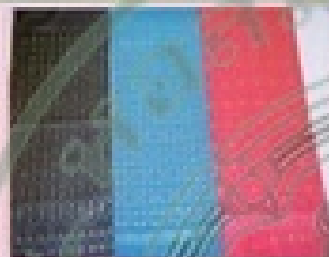
สนับสนุนโดย กองทุนชุมชน (SIF) ธนาคารออมสิน

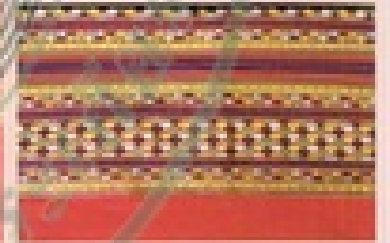
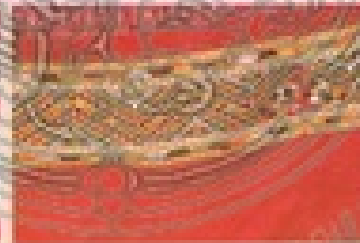
คุณบุญช่วย กรอบไธสง
ศูนย์ ฯ บ้านทุ่งสมอ

628 ม.9 ต.หนองขาม อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 3559 - 5400 , 0 - 9057 - 8473 , 0 - 1338 - 0777

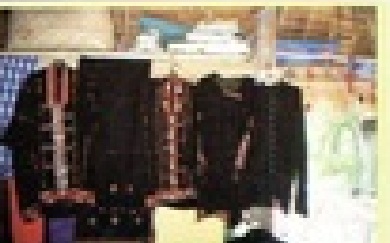
คุณกัญญา เกียรติธรรม
ศูนย์ ฯ บ้านทุ่งสมอ

24 ม.13 ต.จรเข้สามพัน อ.สุพรรณ จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 1924 - 4509 , 0 - 9551 - 5930

คุณสมจิตร ภาวเรือง
ศูนย์ ฯ บ้านทุ่งสมอ

23/1 ม.5 ต.ป่าสะแก อ.คันทนาภนบวช จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 9926 - 2864

คุณขวัญฝัน ทองคอนจุก
ศูนย์ ฯ บ้านคองมะนาว

39 ม.2 ต.คองมะนาว อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 3556 - 6032 , 0 - 1192 - 5630

239444

คำนำ

"เส้นทางสายไหม สายใยแห่งวัฒนธรรมชุมชน" เป็นหนังสือที่ได้รวบรวมความเป็นมาของเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ด้านการทอผ้าของจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 8 แห่ง คือ บ้านทุ่งสม, บ้านป่าไร่กระมัง อำเภอหนองหญ้าไซ บ้านวังทอง, บ้านใหม่ล่อนคา, บ้านขามใต้ อำเภอดูดอง, บ้านหนองสามเตร อำเภอคอนสาร, บ้านทุ่งก้านเหลือง อำเภอดำเนินนางพญา และบ้านคองมะนาว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์การเรียนรู้ด้านการทอผ้าในแต่ละแห่งนั้นมีรูปแบบการทอผ้าและวัฒนธรรมของชุมชน ที่หลากหลายและแตกต่างกัน อาทิเช่น บ้านทุ่งสม จะมีแนวการทอผ้าและวัฒนธรรมเป็นของชนอิสาน, บ้านทุ่งก้านเหลือง มีการอนุรักษ์ผ้าทอจากสายโบราณ อันเป็นวัฒนธรรมของชาวจังหวัดสุพรรณบุรี, บ้านวังทอง เป็นการทอผ้าฝ้าย และ การสืบสาน "ทอทองพรมกัญ" อันเป็นวัฒนธรรมของชนภาคกลาง ส่วนบ้านคองมะนาวนั้น เป็นการทอผ้าชุดที่นบ้านของชาวไร่ชึ่งเพื่อสวมใส่ในการสืบสานประเพณีชาวไร่ชาวนา หอวัง เป็นต้น

หนังสือเล่มนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเสริมสร้างทอผ้าและวัฒนธรรมชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากกองทุนชุมชน (SIF) ธนาคารออมสิน ศูนย์วิจัย คือประเทศไทย LES, คุณสรชัย น้อยอนันต์ สำนักงานกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม ภาว 10 ตลอดจนคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าทั้ง 8 แห่ง ที่ได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ เป็นอันดีด้วย

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจด้านการทอผ้าและวัฒนธรรมชุมชน ทอสมควร หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดบกพร่องสิ่งของสิ่งใด ๆ ก็มิได้

คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ทุกหมื่นอันเนื่องไหม
และกรรมการที่วัฒนธรรมชุมชน จังหวัดสุพรรณบุรี

เลขหมู่ ๒๗ 3012๓๖
๑ ๒3๕๕
๓.3
เลขทะเบียน ๕ 4๒ ๒ ๐๐๙๙๓ ๑๓๗

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND
SUPHANBURI

3 1111 90001210 3

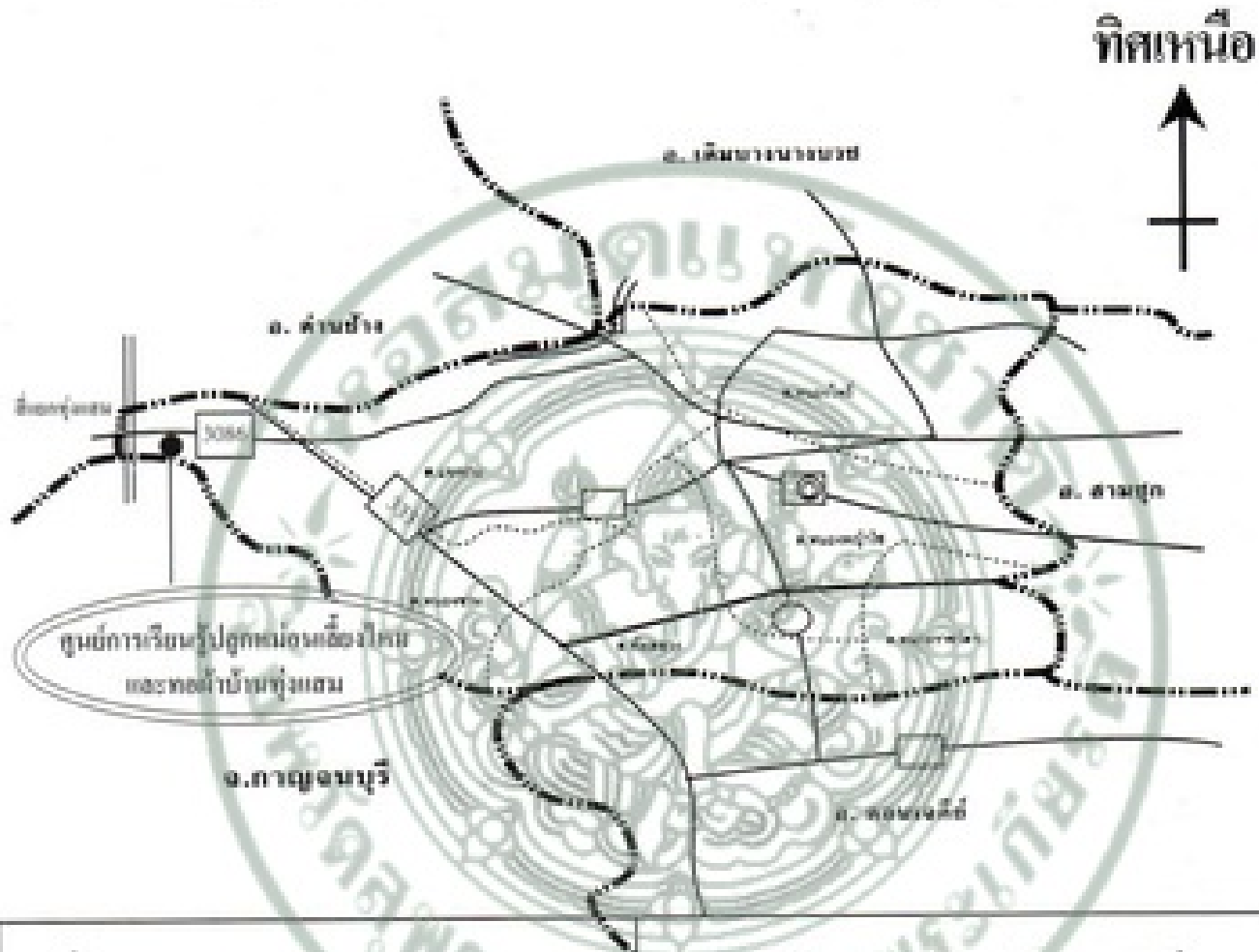
239444

สารบัญ

	หน้า
● ศูนย์การเรียนรู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าบ้านทุ่งสาม	1
- การทอผ้า / วัฒนธรรมชุมชน	5
- การเลี้ยงไหมเพื่ออุตสาหกรรม	12
- การทำชาใบหม่อน	23
● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าบ้านโป่งกระมัง	26
- การทอผ้า	
● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าบ้านวังทอง	31
- การทอผ้า	35
- วัฒนธรรมชุมชน	39
● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าบ้านใหม่โคกนก	41
- การทอผ้า	
● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าบ้านชนนีย์	46
- การทอผ้า	
● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าจกกลางโบราณบ้านทุ่งสามเมือง	51
- การทอผ้า	55
- วัฒนธรรมชุมชน	59
● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าบ้านหนองสามสี	62
- การทอผ้า	
● ศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าดาวโชนบ้านดอนมะนาว	67
- การทอผ้า	70
- วัฒนธรรมชุมชน	75

แผนที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้าบ้านทุ่งสาม

หมู่ที่ 9 ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

เครื่องหมาย	ข้อมูลการเดินทางโดยรถยนต์
	ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี
	93 กม. ใช้เวลาประมาณ 80 นาที
	ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอสามช้าง
	10 กม. ใช้เวลาประมาณ 10 นาที
	ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองหญ้าไซ
	31 กม. ใช้เวลาประมาณ 30 นาที

ศูนย์การเรียนรู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าบ้านทุ่งแสม

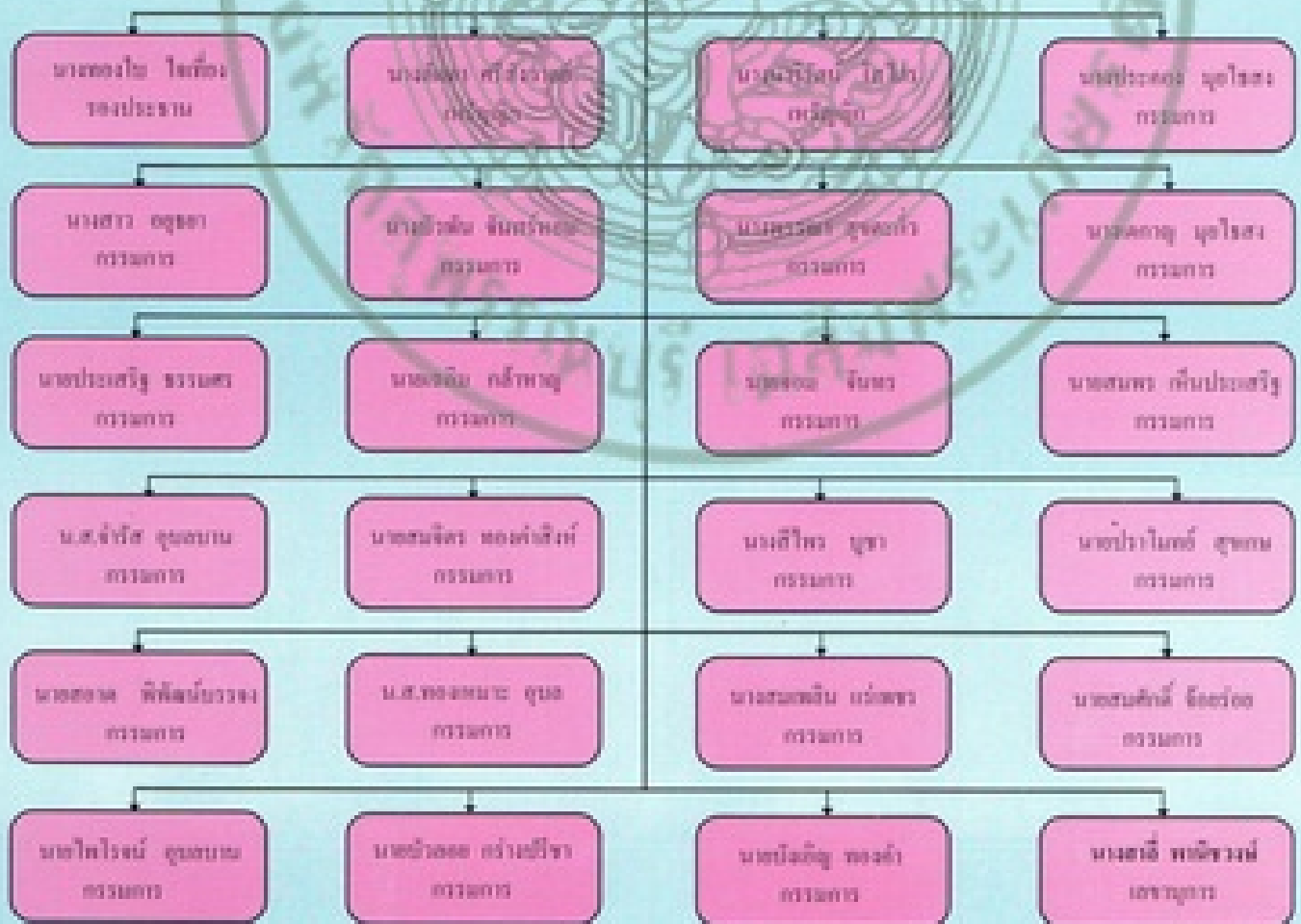
หมู่ที่ 9 ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะกรรมการบริหาร

นางบุญธรรม กระจงปรัส

ประธาน

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

รูปที่ ๑. อาคารศูนย์การเรียนรู้

บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านทุ่งแสมในปัจจุบัน แต่เดิมเป็นป่าฝืนใหญ่ ในแผนที่กรมป่าไม้ เรียกว่าป่าองค์พระ มีอาณาเขตติดต่อกับป่าหนองหญ้าไซ เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2506 – 2507 ได้มีราษฎรจากบ้านทุ่งบ่อ หมู่ 2 ตำบลคู อ.พุทธไธสง จ.บุรีรัมย์ ประมาณ 14 ครอบครัวจำนวนสมาชิกเกือบร้อยคน ภายใต้การนำของ นายเลื่อน ชูตระกูล ได้อพยพเข้าตั้งถิ่นฐานที่ที่ดินของที่ดินทำนาหากิน สาเหตุที่

กลุ่มคนเหล่านี้อพยพจากบ้านเกิดเมืองนอน ให้รับคำบอกเล่าจาก นางบุญช่วย กรอขไรสง ว่าในขณะนั้นบ้านทุ่งบ่อประสบปัญหาภัยแล้งติดต่อกันมาหลายปี คนในหมู่บ้านประสบภัยและได้ทูลขอร้องว่า ทางราชการจะสร้างอ่างเก็บน้ำกระเสียว ที่บ้านทุ่งนาตาเป็น และบริเวณชายป่าใกล้ที่สร้างอ่างเก็บน้ำ ซึ่งมีคนอพยพเข้าจับจองที่ดินเพื่อทำนาหากินแล้ว จึงได้คิดเดินทางไป บ้านเดิมสืบหาญาติ

หลังจากที่เดินทางมาปักหลักปักฐาน มีที่ดินทำกินแล้ว ประมาณปี พ.ศ. 2510 ราษฎรกลุ่มนี้บางส่วนซึ่งเคยปลูกหม่อน – เลี้ยงไหม และทอผ้าไหมเพื่อส่งขายรับเงินค่าจ้างจากบ้านเดิมก็มีความคิดที่จะฟื้นฟู การปลูกหม่อน – เลี้ยงไหม และการทอผ้า เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ส่งเสริมงานบ้านให้ราษฎรกลุ่มนี้ได้รับรู้ถึง และยังสามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้ นางทองนาค ศรีเลขและนางทองสุข มุขไธสง ได้ส่งสามีให้รับจ้างรับจ้างปลูกหม่อนในพื้นที่คนละงานสองงาน โดยเอาพันธุ์หม่อนและพันธุ์ไหมมาจากบ้านเดิม ส่วนที่ทุ่งมีใส่ไว้ในป่ามาสร้างกันเอง เมื่อได้รังไหมออกมา ก็ต้มและสาวไหมออกมาเป็นเส้น เพื่อเอามาทอผ้า ใช้เองบ้าง ขายบ้าง หรือแบ่งกันใช้ในหมู่บ้านที่นี้เอง ผ้าที่ทอได้ส่วนใหญ่ จะเป็นผ้าไหมมัดหมี่ ผ้ามัดขิด และผ้าขาวม้า นับจากนั้นบ้านทุ่งแสม จึงได้เกิดอาชีพเสริมควบคู่กับอาชีพทำนาทำไร่อ้อย มันสำปะหลัง และข้าวโพด

ในปี พ.ศ. 2526 – 2527 ราคาสินค้าทุกชนิดตกต่ำในรอบสิบปี ชาวบ้านทุ่งแสมเริ่มอยากจนอดอยากขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง นางบุญช่วย กรอขไรสง ในขณะนั้นมีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ทิศทางทางช่วยเหลือชาวบ้านโดยมองหาอาชีพอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาความยากจน จึงได้คิดนำเอา การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า ซึ่งชาวบ้านมีความรู้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว พัฒนาให้เป็นอาชีพหลักให้ได้ จึงได้ติดต่อขอความช่วยเหลือ เรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมพันธุ์ถูกผสมและการสร้างโรงเลี้ยงไหมให้ได้มาตรฐาน จากกองพัฒนาอาชีพ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท(รพช.) และคัดเลือกชาวบ้าน 5 คน ไปศึกษาเรื่องการเลี้ยงไหม ที่ศูนย์วิจัยหนองไหม จังหวัดนครราชสีมา และเรื่องการทอผ้าจากกองสิ่งทอ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ต่อมากรมพัฒนาชุมชน ได้มอบที่กระตุกไหมจำนวน 10 หลังเป็นต้น แบบในการพัฒนาการทอผ้า เพื่อเพิ่มรายได้และสามารถทำเป็นอาชีพหลักได้

ในระยะเริ่มต้นของการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อขายรังไหมให้กับโรงงานอุตสาหกรรมสาวไหม ชาวบ้าน
ทุ่งแสม ก็ยังประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อย่างมากมาย เนื่องจากขาดประสบการณ์และความชำนาญ
ไหมเป็นโรคขาด ใยไหมทรุดเสียหาย หรือบางครั้งก็ได้รังไหมจำนวนน้อย ไม่คุ้มกับการลงทุน เกษตรกรที่ผลิตรังไหม
ในรุ่นแรก คือขาดทุนมีหนี้สินเต็มขั้นแล้ว นางบุญช่วยฯ ก็ได้มีความอ่อนโยน พยายามให้กำลังใจกลุ่มเกษตรกรให้สู้ต่อไป
และต่อมาได้มีนักวิชาการเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ แก้ไขปัญหาค่างๆ ที่เกิดขึ้น จนสถานการณ์การเลี้ยงไหม
ดีขึ้นตามลำดับ และได้กลายเป็นอาชีพหลัก มาตราบนานหลายวัน

ในปี พ.ศ. 2530 ชาวบ้านทุ่งแสม ที่ทอดผ้า-ปลูกหม่อน - เลี้ยงไหม ได้จัดให้มีการรวมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มเครือ
ข่ายทอดผ้าปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เป็นครั้งแรก เพื่อสร้างอำนาจต่อรองระดับโรงงานสาวไหม และผู้ทอดผ้าเพื่อการส่งออก
เป็นผลให้ราคารังไหมอยู่ในเกณฑ์ที่ยุติธรรม แต่โรงงานฯ ก็พยายามที่จะตัดขาดกลุ่มเครือข่ายให้ได้ เพื่อลดทางธุรกิจ
โดยการยื่นเงื่อนไขพิเศษต่างๆ ให้กับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย เพื่อจูงใจให้สมาชิกกลุ่มเครือข่าย นำรังไหมไปขาย
โดยตรงกับโรงงานฯ แต่สมาชิกกลุ่มเครือข่ายฯ ส่วนใหญ่ปฏิเสธ และยืนยันจะขายรังไหมในนามกลุ่มเครือข่ายฯ เท่านั้น

ในปี พ.ศ. 2533 ได้มีการกระจายความรู้ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมไปยัง อำเภอเสาวชัย, บ่อพลอย, หนองปรือ
ทองผาภูมิ จ. กาญจนบุรี อำเภอบ้านไร่, กวนสัก, จ. อุทัยธานี อำเภอเสาวชัย จ. นครสวรรค์ และบางตำบล
ในอำเภอคำชะอี, ศรีประจันต์ จ. สุพรรณบุรี ประมาณต้นรังไหมจะงมั้น มีสมาชิกผลิตรังไหมในเครือข่ายฯ
ประมาณพันครอบครัวมีเนื้อที่ ปลูก
หม่อนประมาณ 10,000ไร่ มีเงิน
สะพัดไป อีกกลุ่มสมาชิกคือขี้ตะ ไม่ค้า
กว่าล้านบาท ทุกเดือน

ผลจากการขยายเครือข่าย
อย่างรวดเร็ว มีพื้นที่กว้างครอบคลุม
ถึงสี่จังหวัด จึงทำให้เกิดช่องว่าง
ขึ้นระหว่าง เครือข่ายฯ และกลุ่มสมาชิก
และช่องว่างนี้เอง โรงงานฯ จึงพยายาม
ตัดขาดกลุ่มเครือข่ายตลอดเวลา ก็ประสบ
ความเสียหาย กลุ่มเครือข่ายฯ ถูกคัดแบ่ง
สมาชิกออก ไปร้อยละ 90 โรงงานฯ จึงได้เข้าซื้อ รังไหม จากเกษตรกรโดย ตรง

หลังจากนั้น นางบุญช่วยฯ ได้ตระหนักถึงมหัศจรรย์อันใหญ่หลวง ที่กำลังเข้ามาทำลายกลุ่มเครือข่ายฯ
นางบุญช่วยฯ จึงได้พยายามอธิบาย และชี้แจงให้สมาชิกเครือข่ายฯ จำนวนที่เหลือประมาณ 100 ครอบครัวสม
รวมกลุ่มเครือข่ายฯ ให้เหนียวแน่น อย่างผลิตรังไหมอย่างใกล้ชิด และให้รู้ เท่าทันในสถานการณ์ของไทย
และแก้ภัยพิบัติของผู้ประกอบการโรงงานสาวไหม ผลจากความพยายามในครั้งนั้น มีผลให้ทุกวันนี้ กลุ่มเครือข่ายฯ
บ้านทุ่งแสม ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง จากหน่วยงานราชการและเอกชน โยชนางบุญช่วยฯ ได้รับตำแหน่งเป็น
คณะกรรมการไหมแห่งชาติ ในนามของตัวแทนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมทั้งประเทศ

การทอผ้า... บ้านทุ่งแสม...

ปัจจุบันกลุ่มทอผ้าบ้านทุ่งแสม มีที่กระตุก ประมาณ 20-25 หลัง การทอผ้ายังคงทำกัน ใน ลักษณะอาชีพเสริม โดยใช้เวลาว่างจากการปลูก หม่อนเลี้ยงไหม เมื่อสมาชิกกลุ่มทอผ้าได้แล้ว ทนเรือข้ามฯ จะเป็นผู้ดำเนินการจัดจำหน่าย ประมาณเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2544 กลุ่มทอผ้าฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก กองทุนชุมชน ธนาคารออมสิน จัดฝึกอบรมการ เย็บปักถักร้อยรุ่น รุ่นแรกเป็นการอบรมทอผ้าขึ้น

พื้นฐาน รุ่นที่สอง อบรมเกี่ยวกับการทอผ้า สำหรับคนที่ประกอบอาชีพทอผ้าแล้ว แต่ละครั้งได้มีการทัศนศึกษา ดูงานการทอผ้าที่ จังหวัดสุรินทร์ หอที่เกิดขึ้น ในรุ่นที่หนึ่งมีเยาวชน และเด็ก นักเรียนจำนวน มากสมัครเข้าร่วม เพื่อแลกเปลี่ยน ความพร้อม สำหรับ การเข้าสู่ชีวิตอาชีพ และ สืบสานวัฒนธรรม การทอผ้า ให้อิงยึดถือไป การอบรมในรุ่นที่สอง และการดูงานที่ จังหวัดสุรินทร์

ได้จุดประกายความคิดให้ ผู้เข้าร่วมการอบรมมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการทอผ้าให้เจริญก้าวหน้าจาก 4 ตะกรอ - 23 ตะกรอ เนื่องจากผ้าทอที่ทอ ได้จะขายได้ราคาดีกว่าหลายนั้กตัว และเป็นที่ต้องการของตลาดมาก

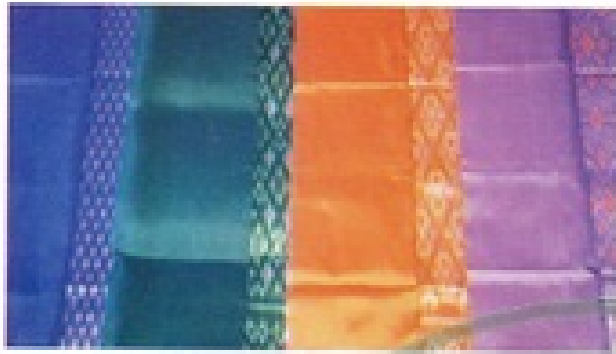

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย

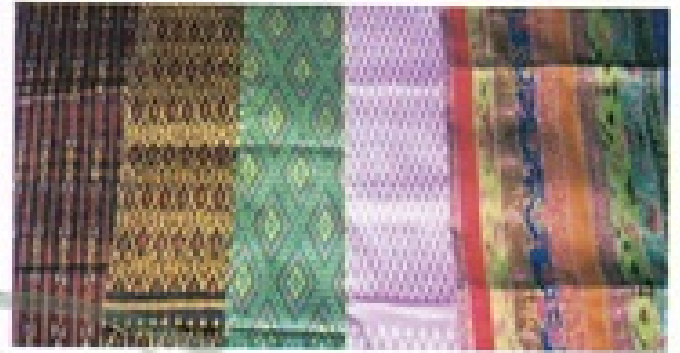
ที่	ชื่อสินค้า	วัตถุดิบที่ใช้	ขนาด			น้ำหนัก (กรัม)	จำนวนที่ผลิต ได้กึ่งเดือน
			กว้าง (ซม.)	ยาว(ซม.)	หนา		
1	ผ้าพื้น 2 ตะกรอ	ไหม 100 %	100	90	2 เส้น	78	700 หลา
2	ผ้าพื้น 4 ตะกรอ	ไหม 100 %	100	90	12 เส้น	112	600 หลา
3	ผ้าลายตุ๊กตุ๊ก 2 ตะกรอ	ไหม 100 %	100	90	2 เส้น	155	700 หลา
4	ผ้าลาย ต๊กต๊อ 2 ตะกรอ	ไหม 100 %	100	90	1-2 เส้น	85	600 หลา
5	ผ้ามีลหมี่ 2 ตะกรอ	ไหม 100 %	100	360	2 เส้น	270	240 ซुक
6	ผ้ามีลหมี่ 3 ตะกรอ	ไหม 100 %	100	360	12 เส้น	430	100 ซुक
7	ผ้ามีลหมี่ 3 ตะกรอ (ผ้าจืด)	ไหม 100 %	100	360	12 เส้น	440	100 ซुक
8	ผ้ามีลหมี่ 3 ตะกรอ พิเศษ	ไหม 100 %	100	360	12 เส้น	490	100 ซुक
9	ผ้าขาวม้า	ไหม 100 %	58	200	1 เส้น	150	100 ผืน
10	ผ้าลายสายฝน	ไหม 100 %	100	90	2 เส้น	110	700 หลา
11	ผ้าลายทางกระแรวก	ไหม 100 %	100	400	2 เส้น	430	50 ผืน
12	ผ้าโฮ้ง	ไหม 100 %	100	200	4 เส้น	350	100 ผืน
13	เสื้อเจ็ดแถวต๊กต๊อ	ไหม 100 %	แขนสั้นยาว	-	1 เส้น	130	200 ตัว
14	เสื้อสูทไหม	ไหม 100 %	แขนสั้น	-	2-4 เส้น	360	200 ตัว
15	เนกไท	ไหม 100 %	9	145	1 เส้น	50	200 ชิ้น
16	ผ้าพื้น 2 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	100	100	1 เส้น	127	1,500 เมตร
17	ผ้าพื้น 4 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	90	100	1 เส้น	150	800 เมตร
18	ผ้ามีลหมี่ 2 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	90	400	1 เส้น	500	20 ซुक
19	ผ้ามีลหมี่ 4 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	90	400	1 เส้น	550	10 ซुक
20	ผ้าขาวม้า 2 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	56	200	1 เส้น	180	300 ผืน
21	ผ้าขาวม้า 2 ตะกรอ	ฝ้ายแท้	90	200	1 เส้น	270	300 ผืน
22	ผ้าโฮ้ง	ผ้าใยไหม	100	200	1 เส้น	225	200 ผืน

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ.....บ้านทุ่งแสง

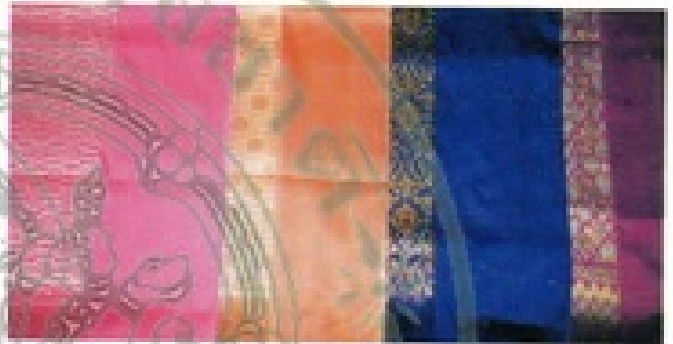
▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 2 ตะกรอ เป็นซุต

▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 2 ตะกรอ

▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 3 ตะกรอ สดชื่น สดชื่น

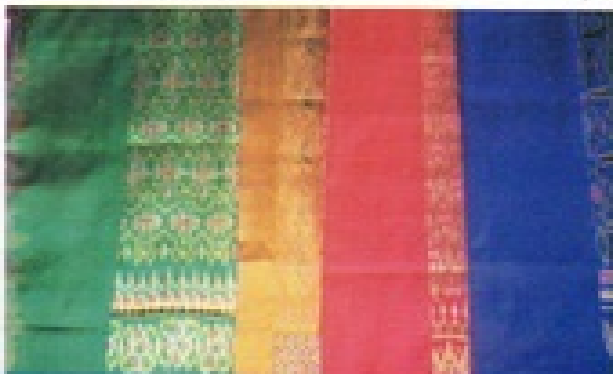
▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 3 ตะกรอ สดชื่น

▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 3 ตะกรอ สายหมี่ยาว

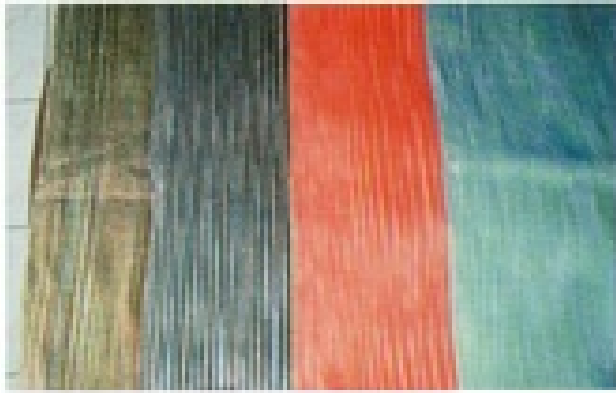
▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 3 ตะกรอ สายหมี่ยาวพิเศษ

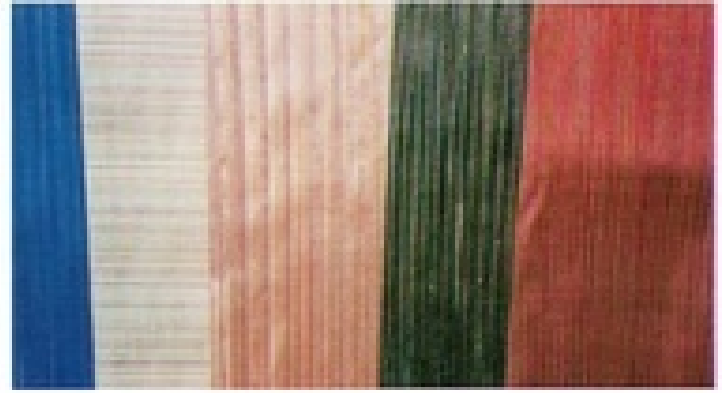
▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 3 ตะกรอ สายหมี่ยาว

▲ ผ้าไหมมัดหมี่ 3 ตะกรอ สายหมี่ยาวพิเศษ

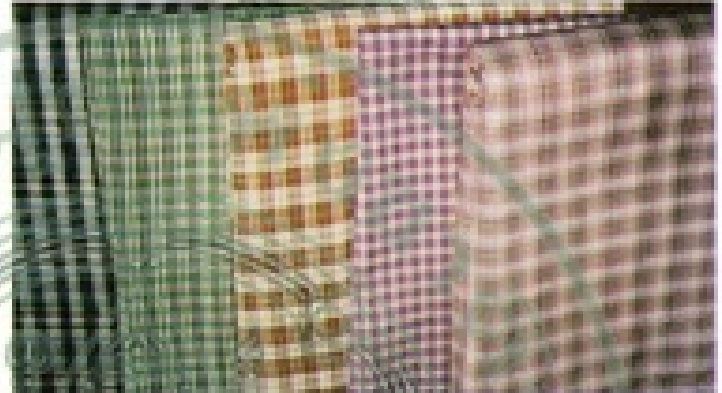
▲ ผ้าไหมลายฉุยหมู่

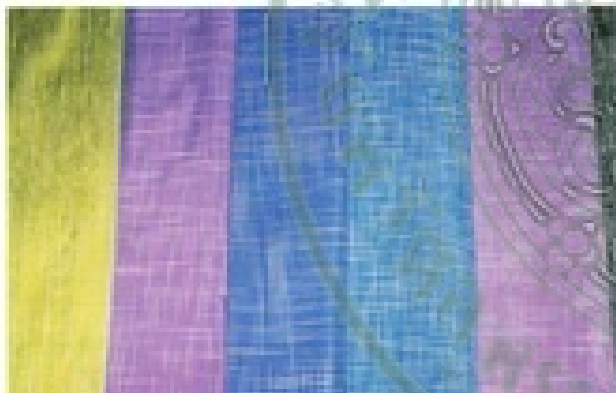
▲ ผ้าไหมลายฉุยหมู่

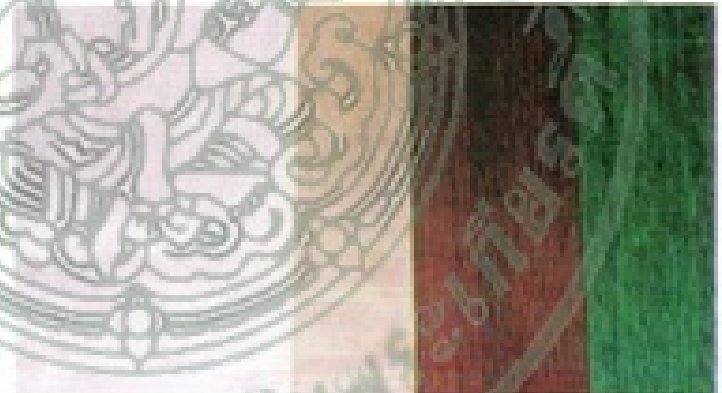
▲ ผ้าไหมลายหมี่กระสวย

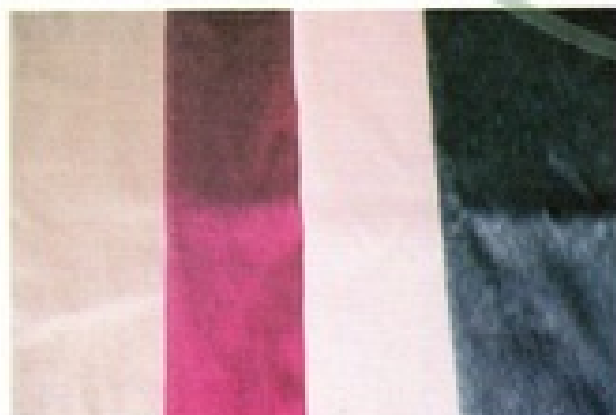
▲ ผ้าไหมลายหมี่กระสวย

▲ ผ้าไหมลายสายฝนมีลหมี่

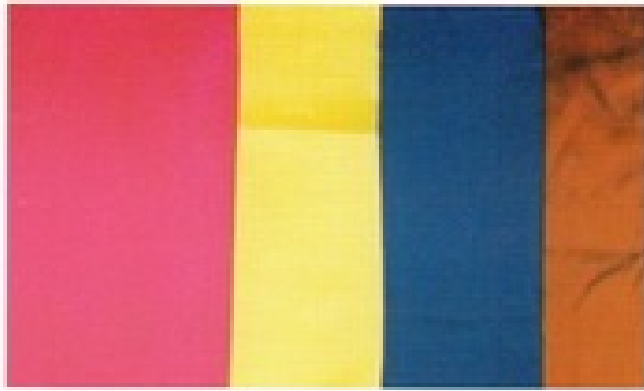
▲ ผ้าไหมลายสายฝน

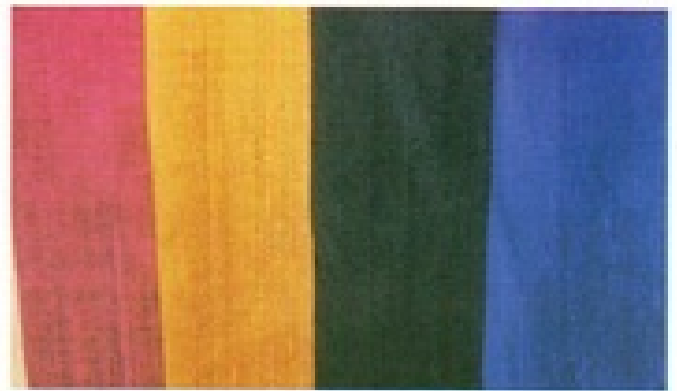
▲ ผ้าไหมพื้น สดุดี้นแบบ

▲ ผ้าไหมพื้น สดุดี้นกลม

▲ ผ้าไหมพื้นเนื้ออัน 2 เส้น

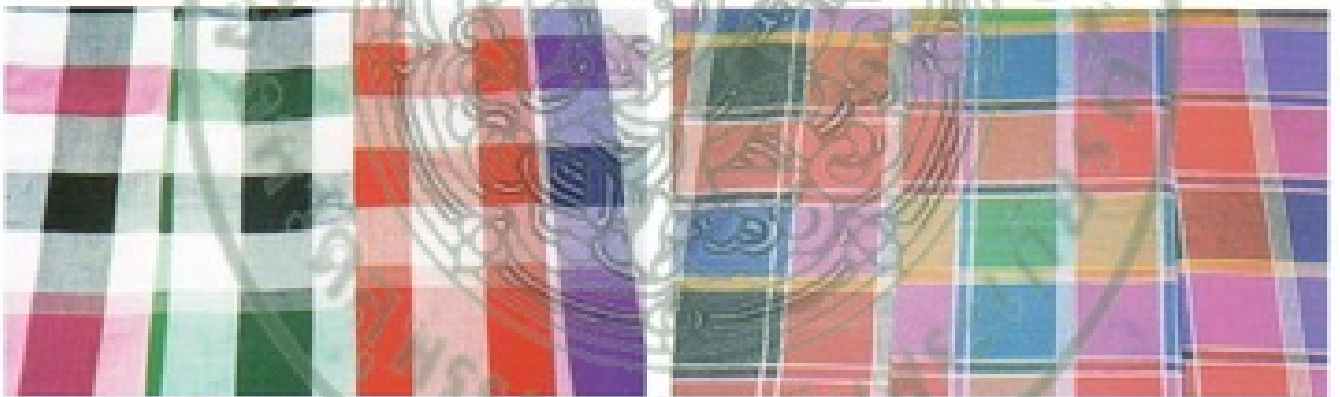
▲ ผ้าไหมพื้นเนื้อหยาบ 4 เส้น

▲ ผ้าฝ้ายมัดหมี่ 4 ตะกร้อ

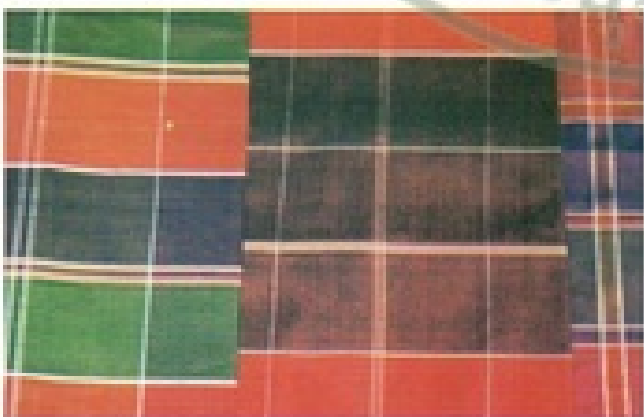

▲ ผ้าฝ้าย 4 ตะกร้อ

▲ ผ้าขาวม้าสีฝ้าย

▲ ผ้าโฮ่งสีฝ้าย

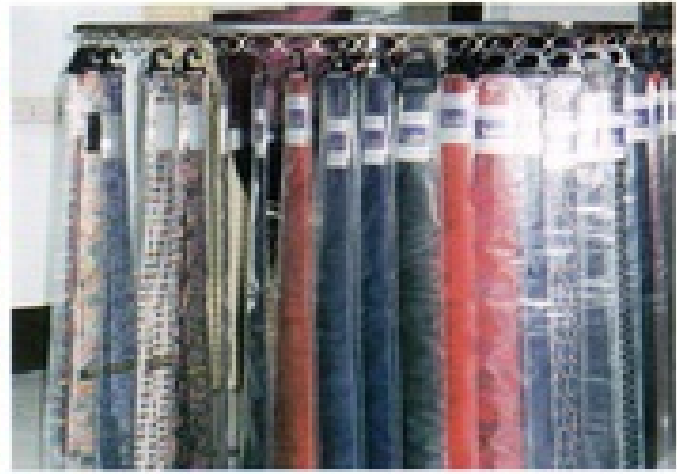
▲ ผ้าโฮ่งไหม

▲ ผ้าขาวม้าไหม

▲ ผ้าไหมหลากหลายลวดลาย

▲ เน็ทไท

การดูแลรักษาผ้าไหมไทย

ผ้าไหมไทย เป็นผ้าที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือความนุ่ม อ่อนโยนจะกับแก่ขนาดไหนก็ตาม ดังนั้นในการใช้ผ้าไหม เพื่อให้สวมใส่สบายที่สุดและ ให้ผ้าคงสภาพเดิมอยู่ตลอดเวลา มีอาบการใช้งานคร่าวๆ จะปฏิบัติดังนี้ คือ

- ควรจะซักด้วยมือ โดยใช้น้ำอุ่นหรือน้ำเย็น หรือน้ำอุณหภูมิห้อง ไม่ควรใช้น้ำร้อนเกินไป เพราะอาจจะเป็นสาเหตุของรูขุมลายได้
- การตากผ้าไหมไม่ควรตากในที่แดดจัด และไม่ตากในที่ที่มีลมพัดแรงเกินไป ควรตากในที่ร่มและแห้งๆ
- การรีดผ้าไหม เพื่อให้มีความเรียบสวยงาม ไม่ให้การสวมใส่ผ้าไหมที่ขยับหรือยับย่นก่อนการรีดด้วยไฟก่อนซักหรืออบ ในขณะรีดควรที่จะใช้มือค้ำผ้าด้วย หรือใช้ค้อนรีด

จากคำแนะนำการปฏิบัติต่อผ้าไหม ทั้ง 3 ข้อข้างต้น จะช่วยให้ผ้าไหมคงสภาพสวยงามให้ดีที่สุด ซึ่งเป็นกรรมวิธีธรรมดาและสามารถปฏิบัติได้โดยทั่วไป

ข้อควรระวัง ควรหลีกเลี่ยงการซักผ้าไหมด้วยเครื่องซักผ้าทุกชนิด เพราะจะไปมีผลเสียต่อลักษณะและรูปทรงของผ้าไหม

▲ เสื้อชุดผ้าไหม

▲ เสื้อชุดผ้าไหม

ประเพณี / วัฒนธรรมของบ้านทุ่งแถม

“การคู่ขวัญบายศรี”

เป็นพิธีกรรมการล่อชะลาค้ออายุให้กับคนเจ็บไข้หรือประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ เพื่อให้พ้นจากความทุกข์ และมีความสุข ความเจริญแก่ชีวิต

การทำ “บายศรีคู่ขวัญการแต่งงาน” เป็นพิธีกรรมเพื่อเป็นคำสอนให้กับคู่บ่าวสาว รู้จักเคารพญาติผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่าย และพร้อมให้แนวทางการปฏิบัติตนในครอบครัวเป็นอย่างดีมีความสุข

การเล่น “หมอลำ” “หมอลำคน” เป็นการแสดงรำที่มีความสนุกสนานรื่นเริงในหมู่บ้าน และเป็นการเล่นที่ชาวทวารวดีของคนหมู่คนลาว เนื่องจาก สมัยก่อนในท้องถิ่นมีโอกาสได้สนุกสนาน และดูการเล่นส่บงั้วซึ่งกันและกัน จึงใช้การเล่น “หมอลำ” และ “หมอลำคน” (เป็นชื่อ ไม่ทราบว่าชกตคตคตวิเศษของเล่นเองไปตั้งผู้ที่ตั้งอการจะให้รู้...

“กวีลาวอีสาน พะหญา”

ผู้ชาย..... ซิเป็นจันทว่า “สีชมพู” จังวับน้อ
หรือซิเป็นอย่างไม้ตอกกล้าดำแล้วเทียบ
ไผ่ตม

ผู้หญิง.... อย่ามาตีแฉลงหล่ม ตมบ่มมะลาดท่มัน
ชะลาดล้มเดือนท้ำก่อนฝน

การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม... บ้านทุ่งแสม

▲ การเลี้ยงหม่อนเลี้ยงไหมของชาวอีสานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484
ซึ่งมีอยู่ทั่วไปมีการเลี้ยงไหมในประเทศไทยมากกว่า 3,000 ปีแล้ว

จากการค้นพบเส้นด้ายที่ลึกลงอยู่กับกำไลสำริดของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ๗ บ้านเชียง และเส้นด้ายไหมที่บ้านนาดี อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี สันนิษฐานว่ามีการเลี้ยงไหมในประเทศไทยมากกว่า 3,000 ปีแล้ว

นอกจากนี้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงไหม สาวไหมและทอผ้าพื้นเมืองของไทย เช่น กระด้งเลี้ยงไหม จ่อ เหล่ง อัก โน ก็ ยังมีลักษณะคล้ายคลึงกับเครื่องใช้ที่อยู่ทางตอนใต้ของจีน และลาว ซึ่งเป็นวัสดุที่ทำขึ้นอย่างง่าย ๆ เหมาะสำหรับการเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมศรีวิชัย

ดังนั้น การเลี้ยงไหมพื้นเมืองของไทย โดยเฉพาะทางภาคอีสาน จึงมีความใกล้เคียงกับการเลี้ยงไหมของชาวจีนตอนใต้

อย่างไรก็ดี ความสนใจและการพัฒนาความสัมพันธไมตรีอันดีกันนี้ นำมาซึ่งความเจริญทางวัฒนธรรมและลักษณะอากาศที่คล้ายคลึงกัน อันนำไปสู่การถ่ายทอดหรือเคลื่อนย้ายอารยธรรมการเลี้ยงไหมสาวไหมและการทอผ้า ไทชนบทอันมีวิจิตรเวทจากอีสานสู่ภาคใต้ของประเทศไทย ในปัจจุบันนี้

บ้านทุ่งแสม ได้เริ่มมีการเลี้ยงไหม และทอผ้ากันขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2526 ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมดเพียง 12 คน โดยทำการเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นเมือง (วังไหมสีเหลือง) มีเนื้อผ้าไหม หรือเส้นไหม เปรี๊ยะ กว้างใช้กับผู้อั้วทั่วไป

ต่อมาปี พ.ศ. 2527 ได้มีคนนำไหมพันธุ์ลูกผสมต่างประเทศ (สีไหมสีฟ้า) มาเลี้ยง เนื่องจากได้ผลผลิตรังไหมมากกว่าพันธุ์พื้นเมือง แต่ประสบความล้มเหลว เพราะหม่อนไหมเป็นโรคขาดเป็นจำนวนมากกลุ่ม จึงได้ประสาน ขอรับการสนับสนุนนักวิชาการ ที่ชำนาญการเลี้ยงไหมแบบสมัยใหม่ จากศูนย์วิจัยหม่อนไหมจังหวัดนครราชสีมา เป็นวิทยากรฝึกอบรมให้ความรู้ว่าจะประสบ ความสำเร็จได้ใช้ระยะเวลาจนถึง 3 ปีเต็ม

ปี 2530 กลุ่มฯ ได้รับความช่วยเหลือจากบริษัทลูกไหมไทย จำกัด จังหวัดนครราชสีมา โดยเป็นผู้จัดหาไข่ไหม และรับซื้อรังไหมผลจากสมาชิกทั้งหมด จึงมีผลทำให้การดำเนินงานของกลุ่มฯ มีความก้าวหน้าและมีสมาชิกเพิ่มขึ้นมากมาย ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 250 คน มีพื้นที่ปลูกหม่อนครอบคลุม 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี “กาญจนบุรี” และสุพรรณบุรี

การบริหารจัดการ

◆ การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มโดยการประชุมใหญ่ของสมาชิก มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี ดังนี้

- คณะกรรมการบริหาร ได้แก่
 - นางบุญช่วย กรอบไธสง ประธาน
 - นายประเสริฐ จวรรณสร รองประธาน
 - นางนาเรีรัตน์ ไสโกร เกรียญญิก
 - นางสาวลี ทานิชวงษ์ เลขานุการ
 - หัวหน้ากลุ่มย่อยทุกกลุ่ม กรรมการ

มีหน้าที่ บริหารงาน / กำหนดกิจกรรม / การแก้ไขมีปัญหาค้าง ๆ ในกลุ่ม

- คณะกรรมการประสานงาน ได้แก่

▪ น.ส.ทองหมาะ อุบล	▪ หัวหน้ากลุ่มเกษตร อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี
▪ น.ส.จำรัส อุบลสมาน	▪ หัวหน้ากลุ่มหนองเสือเค็ม อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี
▪ นายไพโรจน์ อุบลสมาน	▪ หัวหน้ากลุ่มกลางหนองเสือเค็ม อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี
▪ นางสีไพร บุษยา	▪ หัวหน้ากลุ่มหนองเค็ม อ.ดำเนินช้าง จ.สุพรรณบุรี
▪ นายสมพร ศันเป็โยศิริ	▪ หัวหน้ากลุ่มท้ายถ้ำ อ.ดำเนินช้าง จ.สุพรรณบุรี
▪ นายไสว ทองถก	▪ หัวหน้ากลุ่มวังน้ำเขียว อ.ดำเนินช้าง จ.สุพรรณบุรี
▪ นายเฉลิม กล้าหาญ	▪ หัวหน้ากลุ่มหนองไม้ยอ อ.เสนาขวัญ จ.กาญจนบุรี
▪ นายสมศักดิ์ ใจอรอด	▪ หัวหน้ากลุ่มทุ่งกระมัง อ.เสนาขวัญ จ.กาญจนบุรี
▪ นายบุญรอด กร่างปรีชา	▪ หัวหน้ากลุ่มรวมศูนย์ป่าซาง อ.เสนาขวัญ จ.กาญจนบุรี
▪ นายประเสริฐ จวรรณสร	▪ หัวหน้ากลุ่มวังมะ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี
▪ นายปราโมทย์ สุขแทน	▪ หัวหน้ากลุ่มสวนเค็งเจริญ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี
▪ นายสะอาด พิพัฒน์บรรจง	▪ หัวหน้ากลุ่มหนองแก อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
▪ นายจอน จันท	▪ หัวหน้ากลุ่มทัพกล้า อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
▪ นางสมพรสิน แร่เพชร	▪ หัวหน้ากลุ่มหนองไขถง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี
▪ นายสมจิตร ทองคำสิงห์	▪ หัวหน้ากลุ่มลานสัก อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี

มีหน้าที่ การประสานงานต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกกับกลุ่มใหญ่ในแต่ละเดือน เช่น การส่งไข่ไหม , การส่งรังไหม , จัดซื้อยา , การประชุม ฯลฯ

◆ การประชุมของกกลุ่ม แบ่ง 2 ประเภท

- การประชุมสามัญ กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการ และสมาชิกเป็นประจำทุกเดือน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- การประชุมวิสามัญ กำหนดให้มีการประชุมใหญ่สมาชิกปีละ 1 ครั้ง ประมาณเดือนมิถุนายน ของทุกปี

กิจกรรม

- เป็นศูนย์ประสานงานการรับ - ส่งข้าวหอม จากบริษัทจุลไหมไทย จำกัด เพื่อแจกจ่ายให้กลุ่มย่อย เดือนละ 1-2 ครั้ง
- เป็นศูนย์ประสานงาน และสถานที่รับซื้อ ข้าวหอม สด จากสมาชิกให้แก่ บริษัทจุลไหมไทย จำกัด เดือนละ 1-2 ครั้ง
- จัดตั้งร้านค้า เพื่อจำหน่ายปัจจัยการผลิตในการ เลี้ยงไหมและสินค้าอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก เช่น แป้งโรต , ถอดรีน , ไซลโรไฟ , ปูนขาว , น้ำมันพืช , กาแฟ ฯลฯ
- จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมสามารถได้ การจำหน่ายรังไหมสด 1% ผ่าทอดมทรัพย์ทุกวัน วัสดุประสงค์เพื่อใช้สมาชิกกู้ยืมไปใช้จ่ายในสิ่งจำเป็นต่าง ๆ และเป็นเงินออม ของตนเอง
- การจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อพัฒนาและขยายกิจการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้แก่สมาชิก ได้แก่
 - ธนาคารกสิกรไทย จำกัด เป็นเงิน 10 ล้านบาท
 - โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบท (สหกร) ธนาคารออมสิน เป็นเงิน 3 ล้านบาท
 - กรมส่งเสริมการค้าระหว่าง ประเทศและกรมส่งเสริมการค้าระหว่าง ประเทศ
 - องค์กรพัฒนาเอกชน (วทช) กระทรวงมหาดไทย
 - กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
 - บริษัทจุลไหมไทย จำกัด จวบจวนรอด
 - สนับสนุนเงินยืมไม่คิดดอกเบี้ยปีละ ไม่น้อยกว่า 2 ล้านบาท ได้แก่ การซื้อปุ๋ยซีโก้ , ท่อน้ำ , สปริงเกอร์ , ปูนไลโซไนท์ , ก่อสร้างโรงเลี้ยงไหมรายย่อย , ปุ๋ยปลา ฯลฯ
 - กองทุนชุมชน ธนาคารออมสิน สนับสนุนการก่อสร้าง อาคารศูนย์การเลี้ยงไหมและเครือข่าย จำนวน 1 หลัง พร้อมวัสดุอุปกรณ์เสริมการเลี้ยงไหม มากมาย เช่น เครื่องเลี้ยง , ถ้ำโพง , แก้วซี , ป้ายบอกทาง , กระดานไวท์บอร์ด ฯลฯ
- การช่วยเหลือสมาชิกประสบภัย กรณีเสียชีวิต ราษฎร 10,000 บาท
- การส่งเสริมให้สมาชิกมีการประกันสุขภาพ กับบริษัทประกันภัย มีการคุ้มครองเป็นรายปีทุกคน
- การสนับสนุนเงินรางวัล / แรงดูงใจในการเลี้ยงไหม ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวสูงที่สุดให้แก่กลุ่มย่อยและสมาชิก เป็นเงิน 1,500 บาท ต่อรุ่น ปีละ ไม่น้อยกว่า 18,000 บาท
- การจัดงานสังสรรค์ปีใหม่ "กลุ่มเลี้ยงไหม" จะจัดทุกปี ช่วงก่อนหรือหลังปีใหม่ โดยจัดอาหาร , รางวัล , ของขวัญต่าง ๆ มากมาย เพื่อมอบให้แก่หัวหน้ากลุ่มย่อยและสมาชิกทุกคน

รางวัลและประกาศเกียรติคุณ

- รางวัลผู้นำอาชีพก้าวหน้า (สิงห์ทอง) กระทรวงมหาดไทย ปี 2530
- รางวัลการประกวดการเพิ่มผลผลิตไหมพันธุ์ไทย ระดับประเทศ อันดับ 2 พร้อมเงินรางวัล 4,000 บาท
- รางวัลการประกวดผลงานดีเด่นเกี่ยวกับไหม รางวัลที่ 1 ประเภทการเพิ่มผลผลิตของพันธุ์ไหมลูกผสม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ปี 2532
- รางวัลเข็มชัชชุกรติ “กอรุณก่องคำ” จากสำนักนายกรัฐมนตรี ปี 2533
- ประกาศเกียรติคุณ “ผู้นำกลุ่มส่งเสริมอุตสาหกรรมเนื่องไหมสีด่น” จากสำนักนายกรัฐมนตรี ปี 2533
- ประกาศรับรองเอกลักษณ์สินค้าผ้าไหม มีคุณภาพและได้มาตรฐานอินทรีของจังหวัดอุตรดิตถ์ (10 ธ.ค. 2545)
- ประกาศเกียรติคุณ นางบุญช่วย กรอบโรตง ในฐานะผู้ริ่กาทดลอง สาขาวิชาปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้า สำนักงานกองทุนเพื่อการพัฒนาแหล่งวิจัย-ขยายการออกแบบ (31 ส.ค. 2545)
- ประชมนกผู้่อ (นางบุญช่วย กรอบโรตง) ได้รับคัดเลือกตั้งเป็น คณะกรรมการไหมแห่งชาติ จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ 2552 - ปัจจุบัน

การปลูกหม่อน

สวนหม่อน เป็นสิ่งสำคัญ ในการเลี้ยงไหม เพราะใบหม่อนเป็น พืชชนิดเดียว ที่หนอนไหมใช้กินเป็น อาหาร และเจริญเติบโตได้ดีที่สุด จน สามารถสร้างเป็นรังไหมเส้นไหม ไหมที่สุก ฉะนั้น 80% ของการประสบ ความสำเร็จ ใบของเรามี จะมาจากสวน หม่อน ส่วนอีก 20% ที่เหลือจะเป็น ฟ้าใจไหม . เทคนิค การเลี้ยงไหม และสภาพดินฟ้า – อากาศ ซึ่งสามารถ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ผลสวนหม่อน มีองค์การวางแผนการ

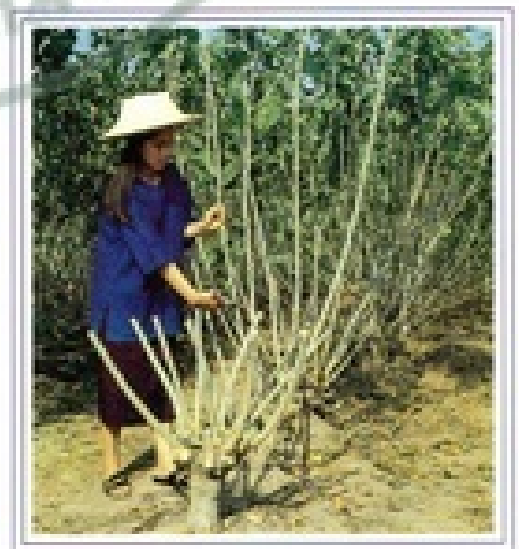
ปลูกหม่อนอย่างดี และเหมาะสมจึงจะสามารถทำการเลี้ยงไหมได้ผลดีตลอดปี

การปลูกหม่อน

- การเตรียมดิน ควรมีการ ไถพรวน ล้างเมื่อ 2-3 วัน ก่อนที่ปลูกควรเป็นดินที่มี pH ระหว่าง 5.5-6.5 น้ำไม่ท่วมขัง ควร ใส่ปุ๋ยคอกที่สุกแล้ว 2-3 ตันต่อไร่ และปุ๋ยเคมีให้ดินร่วนซุย
- การเตรียมกิ่งพันธุ์ ใช้กิ่งต้นหม่อน อายุ 4-5 ปีขึ้นไป (การตัดกิ่งพันธุ์) ความยาว 15-20 ซม. ส่วนใหญ่ใช้กิ่งพันธุ์ไหม เนื่องจากมีความเหมาะสมและทนแล้ง
- การปลูก ใช้กิ่งพันธุ์ปักลงในแปลงหรือหลุมในร่องสันหลุม (น.ส. – ท.ส.) และปลูกระยะ (ค.ส. – ท.ส.) ตามความเหมาะสมของฤดูกาล ระยะปลูกตามไหล่ นิยมปลูกเป็นแถวเดี่ยว ระหว่างแถว 1.50 เมตร ระหว่างสัน 0.70 เมตร

การดูแลบำรุงรักษาสวนหม่อน

- การตัดแต่งกิ่ง เมื่อเก็บใบหม่อนไปเลี้ยงไหมแล้ว จะทำการตัดแต่งกิ่งหม่อนที่ไม่ต้องการทิ้ง เพื่อลดความเสียหาย จากโรคและแมลง เป็นการรักษาทรงพุ่มของต้นหม่อน ใ้มีอากาศถ่ายเทสะดวกใบหม่อนได้ดี วิธีการตัดแต่งกิ่งหม่อน มี 3 วิธี คือ การตัดต่ำ, ตัดกลาง และตัดแขนง

- การใส่ปุ๋ย ส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ยที่ใกล้ และปุ๋ยคอกมี สูตร 16-8-8 , 15-15-15 , 25-7-7 ตามความต้องการของเกษตรกรการใส่ปุ๋ยจะใส่หลังจากการคัดหม่อนไปทิ้งยังโหม คัดแต่งกิ่งหม่อนและปราบวัชพืชเสร็จแล้วจะใส่ปุ๋ยที่ใกล้ จำนวน 2 – 3 คับ ต่อไร่ต่อปี และปุ๋ยคอกมี จำนวน 300 ก.ก. ต่อไร่ต่อปี
- การใส่ปูนมาร์ล (ปูนโคโลไซด์) ใส่ปีละ 1 ครั้ง ประมาณ 300 ก.ก.ต่อไร่ต่อปี โดยการหว่านให้ทั่วแปลงหม่อนในช่วงหน้าแล้ง เป็นการช่วยปรับสภาพดินให้ดีขึ้น
- การปราบวัชพืช หลังจากคัดหม่อนไปทิ้งยังโหมแล้ว จะทำการคัดแต่งกิ่งหม่อน แล้วฉีดพ่นด้วยสารเคมี (กรัมม็อกไซน) ภายใน 3 วันหลังจากคัดแต่งกิ่งหม่อนเสร็จเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อยอดหม่อนที่แตกขึ้นมาใหม่
- การไถพรวน เป็นการคัดรากหม่อนส่วนที่โหมมีการรบกวนใหม่ ที่สามารถหาอาหารได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการปรับสภาพโครงสร้างของดินให้ร่วนซุย และช่วยนำดินใต้ดินให้ดีขึ้น ควรมีการไถพรวน ปีละ 2 – 3 ครั้ง หลังจากมีการใส่ปุ๋ยแล้วเสร็จในช่วงคัดแต่งกิ่ง
- การป้องกันโรคและแมลงศัตรูหม่อน
- โรคหม่อนที่สำคัญ ได้แก่ โรคแวงหนว, ใบสีแสด, งามเป็ร, ระต๊อม และ ใบไหม้ของหม่อน
- แมลงศัตรูหม่อนที่สำคัญ ได้แก่ เกล็ดไฟ, เกล็ดเป็ร, เกล็ดขลุ่ยดำ, ตัวจะงอยดำ, หนอนกระบุรี, แมลงหวี่ขาว และปลวก

A. Insect field

A. Insect damage

A. Insect

หลักการ ป้องกันโรคและแมลงศัตรูหม่อน

- ปฎิการหม่อนในระยะที่ปลูกต้อง เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศ และได้รับแสงแดดเพียงพอ
- คัดแต่งยอดหม่อนในที่สูงที่ปลูกต้อง เพื่อกำจัดที่หลบซ่อนของแมลง และลดการสะสมของเชื้อโรค
- ปราบวัชพืช เพื่อลดแหล่งอาศัยของแมลง
- ไม่นำมูลโหมสด ไปใส่ในสวนหม่อน ควรทำเป็นปุ๋ยหมักก่อนนำมาใส่ในสวนหม่อน

- การให้น้ำ น้ำเป็นปัจจัยสำคัญมากต่อการเจริญเติบโตของหม่อน โดยทั่วไปหม่อนจะได้รับน้ำจากน้ำฝนตามธรรมชาติ ในปัจจุบันมีการพัฒนาจัดระบบการให้น้ำแก่สวนหม่อนหลายรูปแบบ เช่น ระบบสปริงเกอร์ การสูบน้ำปล่อยลงในแปลงหม่อน เป็นต้น ส่วนใหญ่จะให้น้ำแก่หม่อนหลังจากการใส่ปุ๋ยแล้ว

การเลี้ยงไหม

ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการเลี้ยงไหมจากพันธุ์ไหมเมือง (รังสีเหลือง) เป็นพันธุ์ลูกผสมต่างประเทศ (รังสีขาว) เนื่องจากให้ผลผลิตสูง มีรายได้ดี โดยเกษตรกรส่วนหนึ่งได้คิดเป็นอาชีพหลัก จากเดิมแค่เป็นเพียงอาชีพเสริมเท่านั้น

พันธุ์ไหมที่เกษตรกรใช้เลี้ยง จะใช้ไหมพันธุ์ลูกผสมต่างประเทศ (ญี่ปุ่น) ที่มีลักษณะจากบริษัทลูกไหมไทย จำกัด เช่น พันธุ์จุก 1, 4, 5, 6 เป็นต้น เนื่องจากเป็นพันธุ์ที่ได้รับอนุมัติ

มีความเหมาะสมกับการเลี้ยงไหมในแต่ละฤดูกาลและพื้นที่ ตลอดจนมีความเหมาะสมต่อโรค และ ให้ผลผลิตสูง % เปลือกรังสี (บริษัทฯ จะนำจอมรวมทุกไขไหมที่ส่งเข้าอย่างสม่ำเสมอ ส่งให้สมาชิกตามจุดรับไขที่ได้รับประทานไว้)

การเจริญเติบโตของไหม แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ระยะ ไผ่ไหม , ระยะ หนอนไหม , ระยะ คืบไหม และระยะไหมตัว

การเลี้ยงไหมของเกษตรกร จะอยู่ใน "ระยะหนอนไหม" นี้อายุประมาณ 20 - 24 วัน แบ่งเป็น 5 วัฏ ดังนี้

วัฏที่ 1	อายุหนอนไหม	3 - 4 วัน
วัฏที่ 2	อายุหนอนไหม	3 - 3 วัน
วัฏที่ 3	อายุหนอนไหม	3 - 4 วัน
วัฏที่ 4	อายุหนอนไหม	4 - 5 วัน
วัฏที่ 5	อายุหนอนไหม	6 - 8 วัน

← ระยะไข่ไหม

โรงเรือนและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงไหม

- โรงเรือนเลี้ยงไหม มีอยู่หลายขนาด เช่น 4 x 6 , 6 x 8 และ 8 x 16 เมตร การปลูกสร้างขึ้นอยู่กับเงินลงทุน , แปลงหม่อน และแรงงานที่ใช้เลี้ยงไหม ที่สหกรณ์คิด หลังคามุงกระเบื้อง , สังกะสี หรือเหล็ก ตามความเหมาะสม ปัจจุบันเกษตรกรบางราย จะสร้างโรงเลี้ยงไหมร้อยต้นและ โรงเขavnจ่อเพื่อสะดวก ในการเลี้ยงไหมร้อยต้น
- วัสดุอุปกรณ์การเลี้ยงไหม ต้องมีใช้อย่างพอเพียงต่อการเลี้ยงไหมในแต่ละรุ่น เช่น ขันเลี้ยงไหม , จ่อ , ฝาข่ายถาดมูลไหม , มีด , เขียง , ตะเกียบ ฯลฯ
- สารเคมีที่จำเป็นที่ใช้ในการเลี้ยงไหม เพื่อเป็นการป้องกันและฆ่าเชื้อโรคต่าง ๆ ที่จะเกิดกับตัวหนอนไหม เช่น ยาโรควัวไหม (เปปโซล , จุกอโรโซล) , อาลิเมบ , ปุยขาว , กลอวิน , ฟอรัมาซีน , โซลาไฟ ฯลฯ เทคนิคการเลี้ยงไหม เกษตรกรผู้เลี้ยงไหม ควรจะผ่านการฝึกอบรมการเลี้ยงไหม โดยปฏิบัติจริงจาก หน่วยงานราชการรัฐและเอกชน อย่างมีระบบและต่อเนื่อง เพื่อเรียนรู้เทคนิคการเลี้ยงไหมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

หลักการเลี้ยงไหมวัยอ่อน (วัย 1 - วัย 2)

- ไหมวัย 1 - 2 เป็นวัยที่มีภูมิคุ้มกันทานโรคต่ำ จึงเลี้ยงในสภาพที่สะอาด เพื่อป้องกันเชื้อโรคโดยการทำความสะอาดโรงเลี้ยง และอุปกรณ์อย่างดี
- ลดจำนวนมูลของหนอนไหม โดยเลี้ยงไหมให้แข็งแรง ซึ่งทำได้โดย
 - เลือกใบหม่อนที่เหมาะสม
 - ก่อนให้ใบหม่อน ควรมีการกระจายสัวไหม ให้สม่ำเสมอ
 - ขนาดขันหม่อนต้องเหมาะสม
 - การขยายพื้นที่เลี้ยงไหมที่เหมาะสม

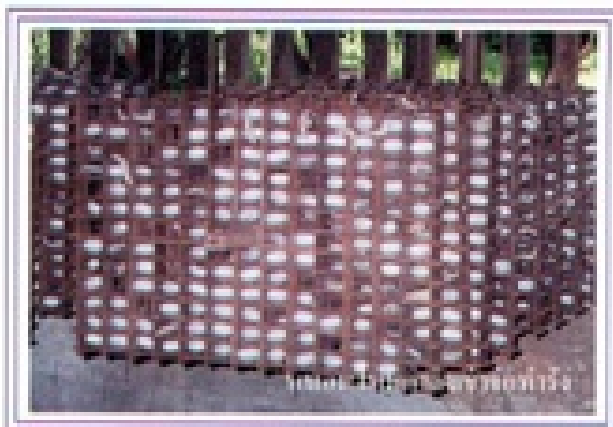
หลักการเลี้ยงไหมวัยแก่ (วัย 3 - วัย 5)

- หนอนไหมวัย 3-4 เป็นวัย ที่กำลังสร้าง รังจาก ควบเลี้ยงไหม ให้แข็งแรง ถ้าหากการ เลี้ยงไหมวัย 2 มีการเลี้ยงที่หนาแน่น มากเกินไป การดูแลไม่ทั่วถึง หนอนไหมจะไม่สมบูรณ์ และไม่แข็งแรง แต่ถ้าในไหมวัย 3 มีการเลี้ยง ด้วยความพอดี จะสามารถทำให้ความแข็งแรง ของหนอนไหมกลับคืนมาได้ และจะสามารถ ป้อนกัน การเกิดโรคของไหมวัย 5 เข้าใจ - พังรัง ได้ด้วย
- การแยกไหมวัย - ซ้ำออกจากกัน จะทำให้หนอนไหมแต่ละรังไหมนั้น สมบูรณ์ และส่งผลทำให้ไหมคุณภาพดี
- การเลี้ยงไหมวัย 5 เป็นช่วงที่หนอนไหมสร้างต่อมเส้นไหม ควบเลี้ยงไหมในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเท ที่เพียงพอ การขยับพื้นที่ที่หนาแน่น และให้ไหมกินอาหารอย่างเพียงพอ

หลักการดูแลไหมสุก ถึงท้าวรับ

- เก็บไหมในเวลาที่เหมาะสม โดยวิธี
เก็บไหม ————— เลี้ยงไหม ————— ไข่ไหม
(ไหมสุก 100%) (ไหมสุก 20%)
- ให้มีการถ่ายเทอากาศในโรงเขมจ่ออย่างเพียงพอ หรือใช้พัดลมเพื่อเพิ่มการถ่ายเทอากาศรวมทั้งนำก๊าซเสีย เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์, ก๊าซแอมโมเนีย ออกนอกโรงเขมจ่อ เพื่อลดการตายในรังของหนอนไหม
- ควบคุมความชื้นในโรงเขมจ่อ โดยรีบนำกระดาษรองรังไหมออกวางทิ้งนอกโรงเขมจ่อหลังจาก นำไหมใส่จ่อแล้ว 15 - 20 ชั่วโมง

แมลงศัตรูไหม

คือ แมลงที่เป็นอันตรายต่อหนอนไหม หรือสร้างความเสียหายแก่หนอนไหมหรือเป็นพาหนะของการนำเชื้อโรคเข้าสู่โรงเลี้ยงไหม เช่น แมลงวันตาด , มด , หนอน , จิ้งจก , สัตว์บก เป็นต้น

โรคไหม

เป็นอาการผิดปกติของหนอนไหม เช่น ระบบทางเดินอาหาร , ระบบหมุนเวียนโลหิต , ระบบประสาท และระบบหายใจ ซึ่งมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของหนอนไหม แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

- โรคไหมที่เกิดจากสิ่งมีชีวิต ได้แก่ เชื้อรา , แบคทีเรีย , ไวรัส , โปรโตซัว , เช่น โรคเชื้อ , สิวขาว , สิวเหลือง , กะทิ , หัวต้อ , ไล่ขาว , มีดบาด , สิวขาว - ดำ - เหลือง - เขียว
- โรคไหมที่เกิดจากสิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่ ความผิดปกติของสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการถนอม , การกินจากยาสูบ

▲ โรคมีดบาดเส้นไหม

▲ โรคไล่ขาว

▲ โรคมีดบาดเส้นไหม

การป้องกัน

- โรงเรือนเลี้ยงไหม ควรมีการคิดฟุ้งกระจาย , ฆ่าเชื้ออย่างมิดชิด
- ระวังแมลงศัตรูไหม ติดไปกับใบไหมก่อนขณะนำเข้าโรงเลี้ยงไหม
- ไม่ควรนำมูลไหมสด ใส่ในสวนหม่อน ควรทำปุ๋ยหมักก่อน
- ทำอาชแมลงวันตาด , หนอน - ผักกาด ของแมลงวันตาดทันทีที่พบ
- ทำห้องนี้รอบ ๆ โรงเลี้ยงไหม หรือมีน้ำเกลือฆ่าเชื้อโรงเลี้ยงไหม
- รักษาความสะอาดรอบ ๆ โรงเลี้ยงไหม หรือทำอาชแมลงวันตาดของศัตรูไหม

ผลการเลี้ยงไหมของสมาชิกและเครือข่ายกลุ่มเลี้ยงไหม บ้านทุ่งแสม

ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2544 - พฤษภาคม 2545 (ในรอบ 1 ปี สามารถเลี้ยงไหมได้ 10 - 20 รุ่น)

รุ่นที่	วันผลิตไหม/ปี	สมาชิกที่ เลี้ยงไหม (คน)	จำนวน ไขไหม	น้ำหนัก รังไหมสด (ก.ก.)	รายได้ ทั้งหมด(บาท)	รายได้เฉลี่ยต่อ ถด้อย(บาท)
1	8 มิ.ย. 44	145	391	13,564.61	1,607,948	4,122.94
ช้อน 1	22 มิ.ย. 44	57	141	4,725.25	553,268	4,008.71
2	10 ก.ค. 44	148	463	14,869.50	1,776,275	3,878.33
ช้อน 2	24 ก.ค. 44	38	114	3,205	366,271	3,360.28
3	8 ส.ค. 44	150	428	13,172.92	1,571,577	3,841.12
ช้อน 3	22 ส.ค. 44	22	58	2,010.21	234,441	4,042.10
4	6 ก.ย. 44	132	389	11,394.22	1,395,820	3,863.07
ช้อน 4	20 ก.ย. 44	21	65	1,945.29	218,537	3,414.64
5	10 ต.ย. 44	161	441	16,116.59	1,856,495	4,170.44
ช้อน 5	23 ต.ย. 44	22	64	1,118.92	276,220	4,553.70
6	8 พ.ย. 44	159	415	16,126.89	2,054,302	4,926.38
ช้อน 6	29 พ.ย. 44	52	150	5,002.15	784,662	5,262.80
7	14 ธ.ย. 44	178	520	20,084.48	2,701,756	5,237.80
ช้อน 7	22 ธ.ย. 44	31	134	5,834.60	724,225	4,684.79
8	24 ม.ค. 45	111	470	16,625.57	2,180,290	4,694.67
ช้อน 8	7 ก.พ. 45	12	28	1,319.46	182,343	4,798.50
9	19 ก.พ. 45	123	350	11,334.23	1,228,449	3,863.07
10	18 มี.ค. 45	119	363	8,431.74	839,689	3,192.73
11	12 เม.ย. 45	112	241	6,185	682,625	2,817.48
12	21 พ.ค. 45	87	216	7,483.57	977,128	3,665.78
รวม		2,389	7,076	181,401.38	21,202,318	4,119.97

▲ การคัดเลือกใบหม่อนจากถ้ำพื้นที่มีสีเขียว

▲ หั่นใบหม่อนเป็นชิ้นเล็ก ๆ

▲ นำใบหม่อนไปปั่น

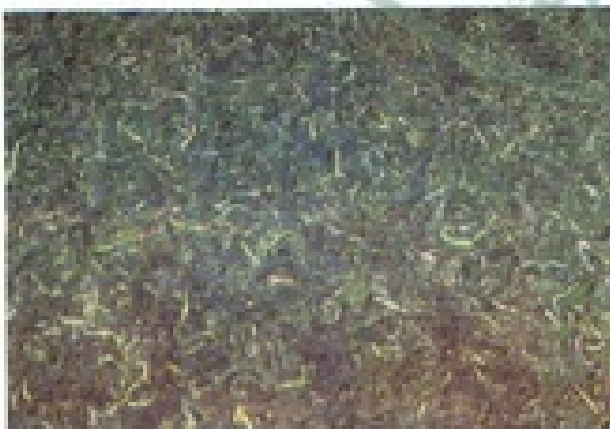
▲ ร่อนใบหม่อนเพื่อกรองน้ำ

▲ นำใบหม่อนขึ้นเครื่องไปบีบน้ำ

▲ บีบน้ำออกจากใบหม่อน

▲ ขาใบหม่อนที่พร้อมแล้ว

▲ ขาใบหม่อนบรรจุใส่ถุงพร้อมฉลากแบ่งซองพร้อมแล้ว

▲ ชาใบหม่อนก่อนบรรจุซอง

▲ ผลิตภัณฑ์ชาหม่อน

ประโยชน์ของชาใบหม่อน

- มีสารอาหารที่มีคุณสมบัติในการลดความดันโลหิต
- มีสารฟลาโวนอยด์ที่ช่วยในการลดระดับคอเลสเตอรอล
- มีสาร ดี เอ็น เจ ที่มีผลต่อระดับน้ำตาลในเลือด
- มีแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายหลายชนิดได้แก่แคลเซียม, โปแตสเซียม, โซเดียม, แมกนีเซียม, เหล็ก, สังกะสี
- มีวิตามินบี 6 สูง ช่วยบำรุงประสาท บำรุงประสาท (10%) ได้แก่ วิตามินบี 1, บี 2 และวิตามินซี
- มีกรดอะมิโนที่จำเป็นสำหรับร่างกาย ได้แก่ ไฮโดรอลิก, ฟีนอลอะลาซีน, ฮิสทีน, เมไทโอนีน, ไฮโรจีน, อาร์จินีน, วาลีน, ทรีโตนิน, ลูซีนและไอซีน
- สามารถขับอวัยวะที่ก่อให้เกิดมะเร็งในรังไข่ได้
- แก้ท้องอืดท้องบวมอ่อนเพลีย
- เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการดื่มชาที่ไม่นิโคติน

ผู้แต่งคิดค้นเขียนชม / สอบถามข้อมูลได้ที่...

คุณบุญช่วย กรอบไธสง

(คณะกรรมการไชนทาวน์แห่งชาติ)

ประธานศูนย์การศึกษาอนุรักษ์ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

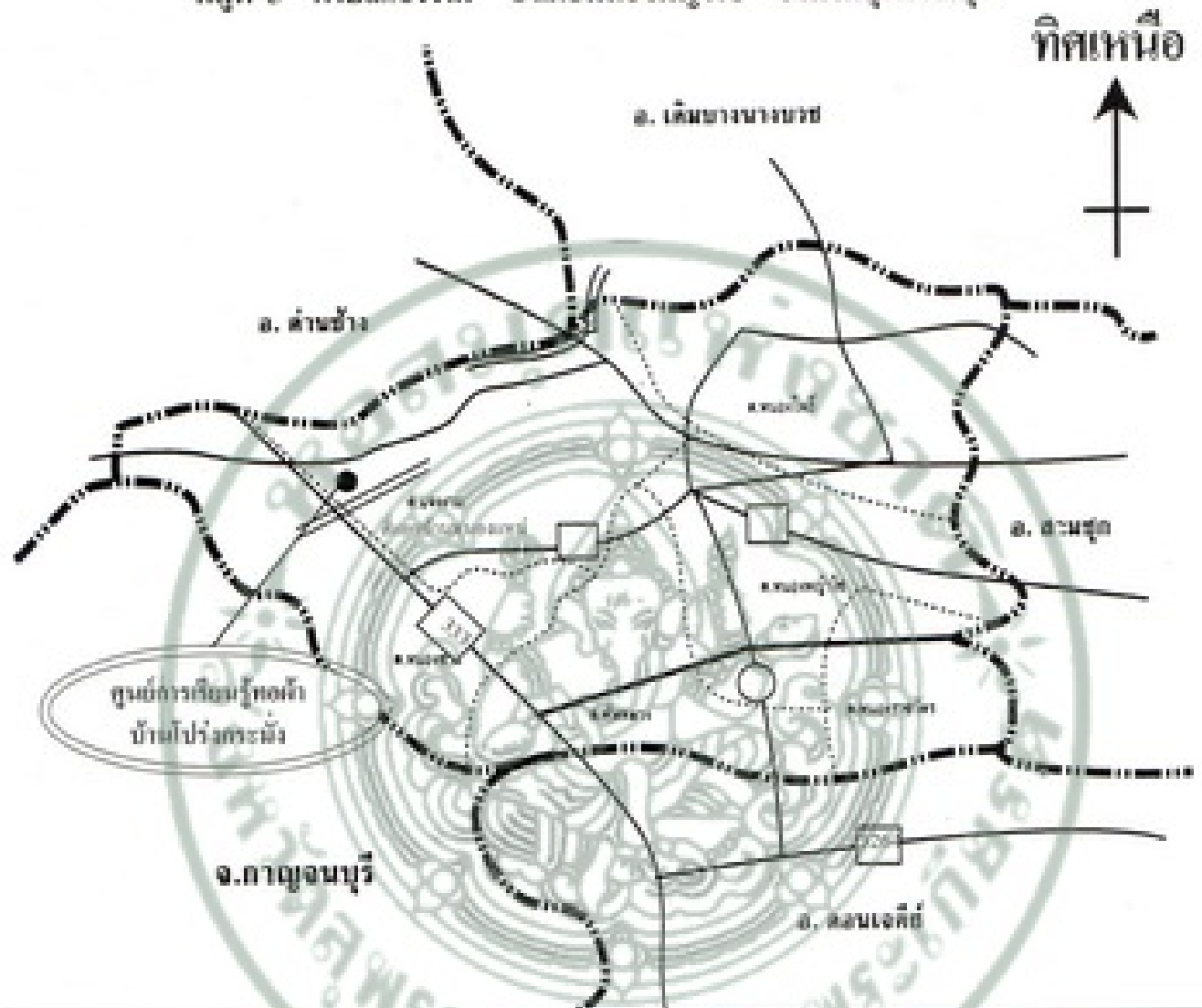
และหอผ้าไหมทุ่งแกสม

628 หมู่ 9 ต.หนองขาม อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี

โทร. 0-3559-5400 , 0-9057-8473, 0-1338-0777

แผนที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านโปรงกระมั่ง

หมู่ที่ 5 ตำบลจอมงาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

เครื่องหมาย

	เขตจังหวัด
	เขตอำเภอ
	เขตตำบล
	ทางหลวงแผ่นดิน
	ถนน ราช.
	แม่น้ำ คลอง ลำ
	ที่ตั้งอำเภอ

ข้อมูลการเดินทางโดยรถยนต์

- ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี 78 กม. ใช้เวลาประมาณ 60 นาที
- ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองหญ้าไซ 18 กม. ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านโปรงกระมั่ง

หมู่ที่ 5 ตำบลองครวม อําเภอกงหราจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คณะกรรมการบริหาร

นางสาวอนงค์ ทัพไชย
ประธาน

น.ส.ชนิษฐา ทัพไชย
รองประธาน

นางสาวณิชา ศรีสวัสดิ์
เลขาฯ

นางสาวณิชา วัชรพงศ์
ทอผ้า

น.ส.นงนุช ทัพไชย
เลขานุการ

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

เมื่อ 100 ปีมาแล้ว ผู้คนส่วนใหญ่คิดว่า หมู่บ้านนี้มีถิ่นโป่ง มีสัตว์หลาย ๆ ชนิดมากเกินดินโป่งกันมาก สัตว์มี
ชุกชุมมากที่สุด คือ กระมิ่ง ซึ่งมีถิ่นและค้ำคาวานแล้วคิดว่า ชาวโป่งจึงเรียกว่า "หมู่บ้านโป่งกระมิ่ง" เลิมหมู่บ้าน
โป่งกระมิ่งขึ้นอยู่ที่ตำบลแจ้ห่ม อำเภอสวนสัก จังหวัดสุพรรณบุรี ต่อมาปี 2520 อำเภอสามชุกแบ่งแยกใหม่
หมู่บ้านนี้ขึ้นอยู่ที่กิ่งอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี จึงมีชื่อเป็นปรกติคือ บ้านโป่งกระมิ่ง เรียกเป็น "บ้านโป่งกระมิ่ง"
จนถึงปัจจุบัน มีประชากรจำนวน 131 ครัวเรือน จำนวนประชากร 781 คน ชาย 393 คน หญิง 391 คน

เมื่อปี พ.ศ. 2538 บ้านโป่งกระมิ่งมีสภาหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 14 คน ทำให้ ประชาชนในหมู่บ้าน
ส่วนใหญ่ไปประกอบอาชีพที่อื่น นางสมจิต ขาวโล ศรีสวัสดิ์ ชาวบ้านโป่งกระมิ่ง ได้ไปฝึกการทำผ้าที่ อำเภอเลาขวัญ
จังหวัดกาญจนบุรี และบ้านหนองสวนแก้ว อำเภออู่ทองจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นการทอดผ้าด้วยเครื่องจักร
เนื่องจากยังไม่มีเงินลงทุน จึงรับจ้างนายทุนทอดผ้า โดดได้รับค่าจ้างจากนายทุนที่อำเภอเลาขวัญ เมื่อทอดเสร็จแล้ว
จึงส่งคืนค่าให้นายทุน ต่อมาได้จากสมาชิกในหมู่บ้าน จำนวน 10 คน ทอดผ้าเพื่อส่งให้นายทุน โดดนางสมจิต ขาวโล
จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านการทอดผ้าเบื้องต้นให้สมาชิกทุกคน ส่วนหนึ่งนำส่งคืนนายทุน อีกส่วนหนึ่งซื้อผ้าเอง
นำไปขายนอกและในหมู่บ้านอีกก็เพียง 1 ชุด ความยาวสัก 4 หลา ค่าพื้นราคาชุดละ 350 บาท ค่าถาดราคาชุดละ 430 – 450
บาท ค่าถุงมัดหมี่เห็นละ 350-400 บาท

ต่อมาปี พ.ศ. 2542 ได้ก่อตั้งกลุ่มทอดผ้าอย่างเป็นทางการ โดยคำแนะนำของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ
หนองหญ้าไซ ร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบลแจ้ห่ม และได้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับ
การก่อตั้งกลุ่ม การดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่ม โดยจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านให้ผู้สนใจเกี่ยวกับกรทอดผ้าด้วยเครื่องจักร
ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการสร้างสรรคการพัฒนากลุ่ม ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 30 คน ซึ่งใช้อาคาร
ศาลาอเนกประสงค์ในหมู่บ้านเป็นที่ทำการกลุ่ม

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ เป็นเงิน 20,000 บาท
 - จัดซื้ออุปกรณ์สำหรับการทอผ้า ได้แก่ ไม้ตะขันทอผ้า ผ้ายืนและผ้าพุ่ง
 - การฝึกอบรมการขึ้นด้าย การทอผ้าและการมัดข้อม
- กองทุนชุมชนเพื่อสังคม (SIF) เป็นเงิน 386,620 บาท
 - จัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์ในการทอผ้า ได้แก่ ที่กระตุก ผ้ายืนผ้าพุ่ง ฯลฯ
 - ปรับปรุงต่อเติมอาคารเอนกประสงค์
 - ทัศนศึกษาดูงานการทอผ้าด้วยที่กระตุก ที่อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผ้าทอ....บ้านโป่งกระมิ่ง

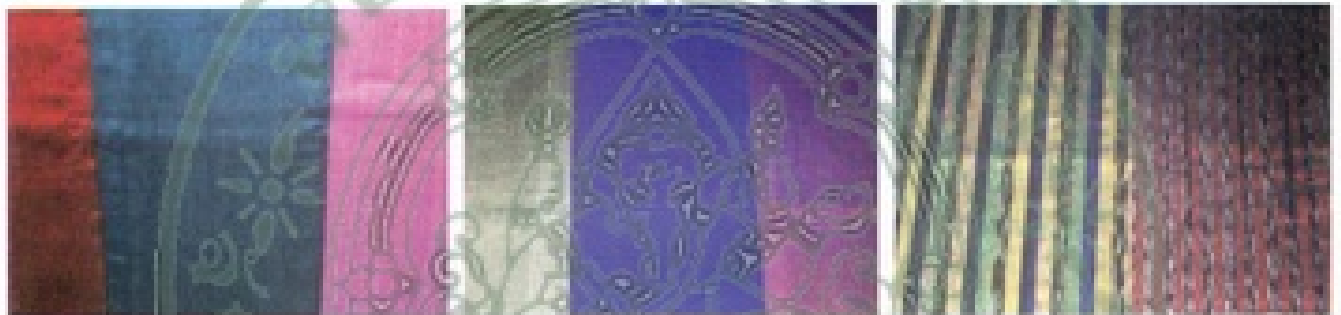
ลักษณะของผ้าที่ทอ

ผ้าที่ทอจะทอด้วยที่กระตุก เส้นด้ายที่ใช้ทอ จะซื้อมาจากอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งด้ายที่ใช้จะมี ความนุ่ม เมื่อทอเสร็จแล้ว เรียกว่า "ผ้าทอมีสีนวล" เนื้อผ้าจะนุ่ม เนื้อแน่น สีไม่ตก สวมใส่สบาย มีสีต่างๆ ทั้งสีพื้น และสวาดสายตามความดีของการของลูกฟ้า

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย

ที่	ชื่อสินค้า	วัตถุดิบที่ใช้	ขนาด			น้ำหนัก (กรัม)	จำนวนที่ผลิต ได้เดือน
			กว้าง	ยาว	หนา		
1.	ผ้าไหมมัดหมี่ 2 ตะกรอ	ผ้าขี้ผึ้งดินจู้	1 ม.	2 ม.	1 เซ็น	290	15 เส้น
2.	ผ้าไหมมัดหมี่ 4 ตะกรอ	ผ้าขี้ผึ้งดินจู้	1 ม.	2 ม.	1 เซ็น	300	10 เส้น
3.	ผ้าตีน 2 ตะกรอ	ผ้าขี้ผึ้งดินจู้	1 ม.	2 ม.	1 เซ็น	290	400 เมตร
4.	ผ้าตาช่อสามเส้น	ผ้าขี้ผึ้งดินจู้	1 ม.	2 ม.	2 เซ็น	300	400 เมตร
5.	ผ้าตาช่อไม้ทอ	ผ้าขี้ผึ้งดินจู้	1 ม.	2 ม.	1 เซ็น	290	400 เมตร

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอบ้านโป่งกระมั่ง

A. ผ้าฝ้ายตีน 2 ตะกรอ

A. ผ้าไหม 4 ตะกรอ

A. ผ้าไหมตาช่อสามเส้น

A. ผ้าไหมมัดหมี่ 2 ตะกรอ

A. ผ้าไหมมัดหมี่ 4 ตะกรอ

ผู้สนใจขอทราบข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อได้ที่...

คุณอนงค์ กำพล

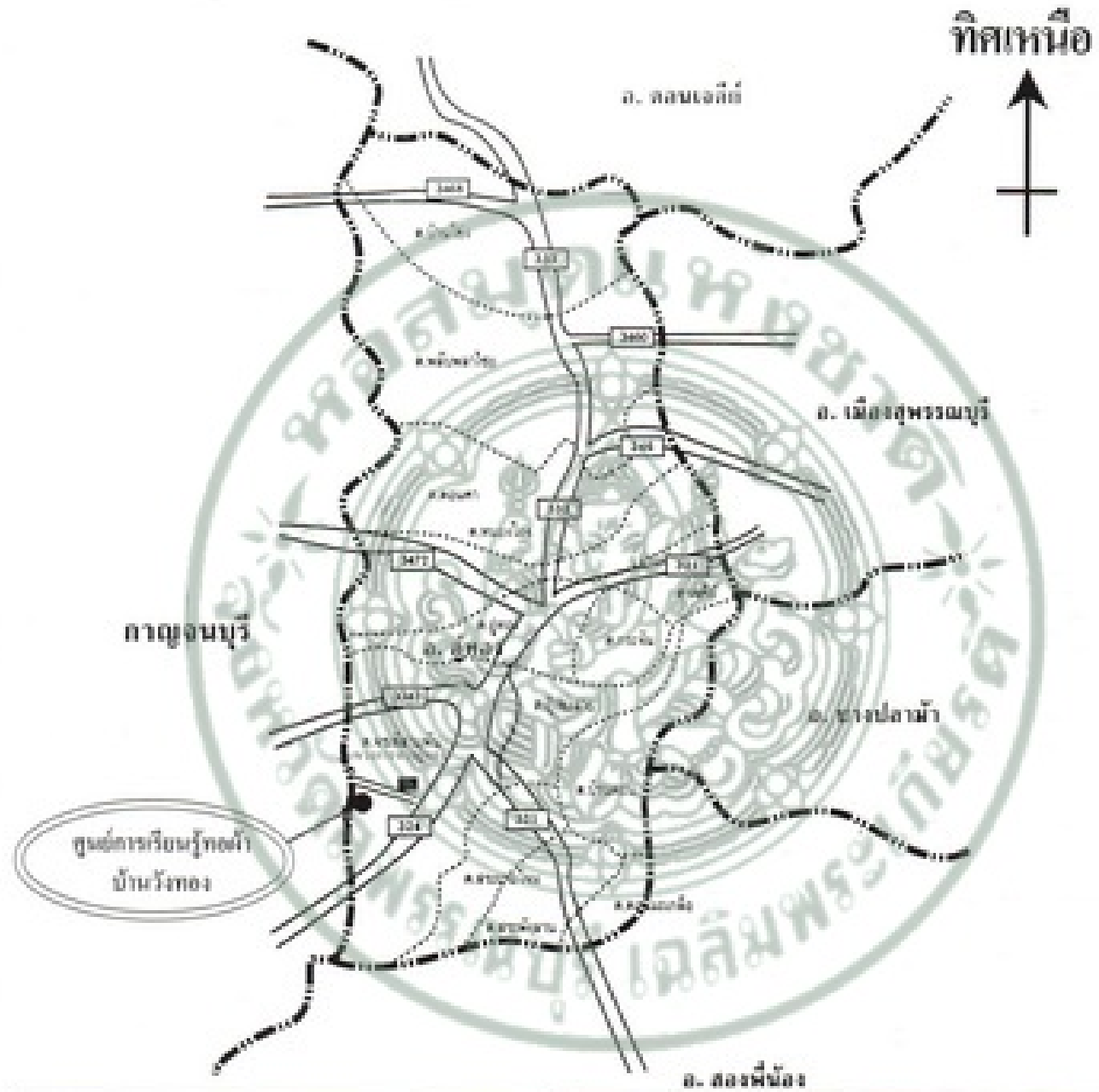
ประธานศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านโป่งกระมั่ง

136 / 2 ม. 5 ต.หนองงาม อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี

โทร. 0-9266-3531

แผนที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านวังทอง

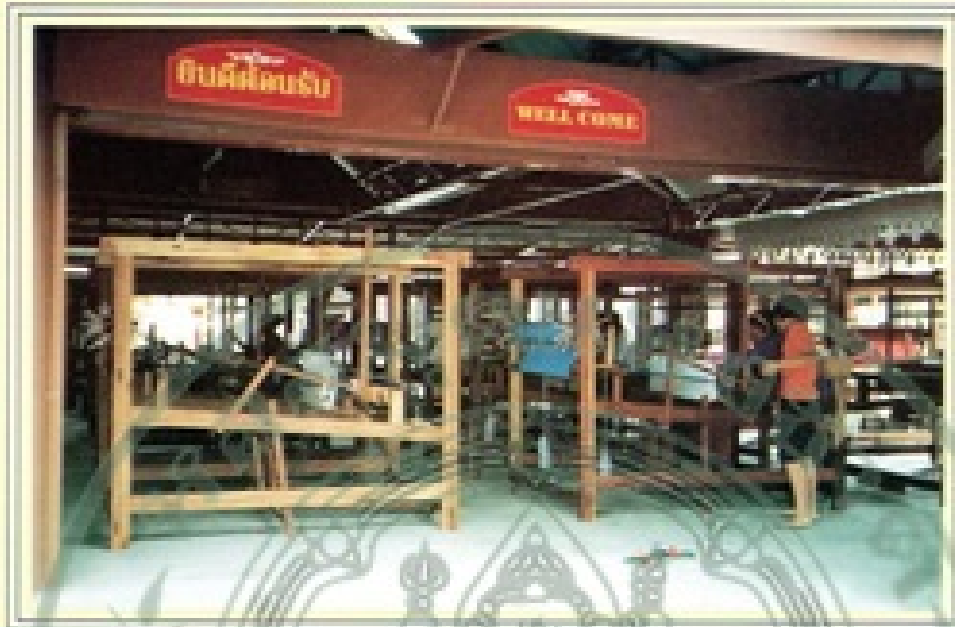
หมู่ที่ 13 ตำบลจรเข้สามพัน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

<p>เครื่องหมาย</p> <p>----- เขตจังหวัด</p> <p>- - - - - เขตอำเภอ</p> <p>..... เขตตำบล</p> <p>————— ทางหลวงแผ่นดินที่ตั้งอำเภอ</p> <p>◎</p>	<p>ข้อมูลการเดินทางโดยรถยนต์</p> <ul style="list-style-type: none"> ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี 47 กม. ใช้เวลาประมาณ 45 นาที ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภออุ้มทอง 15 กม. ใช้เวลาประมาณ 15 นาที
---	--

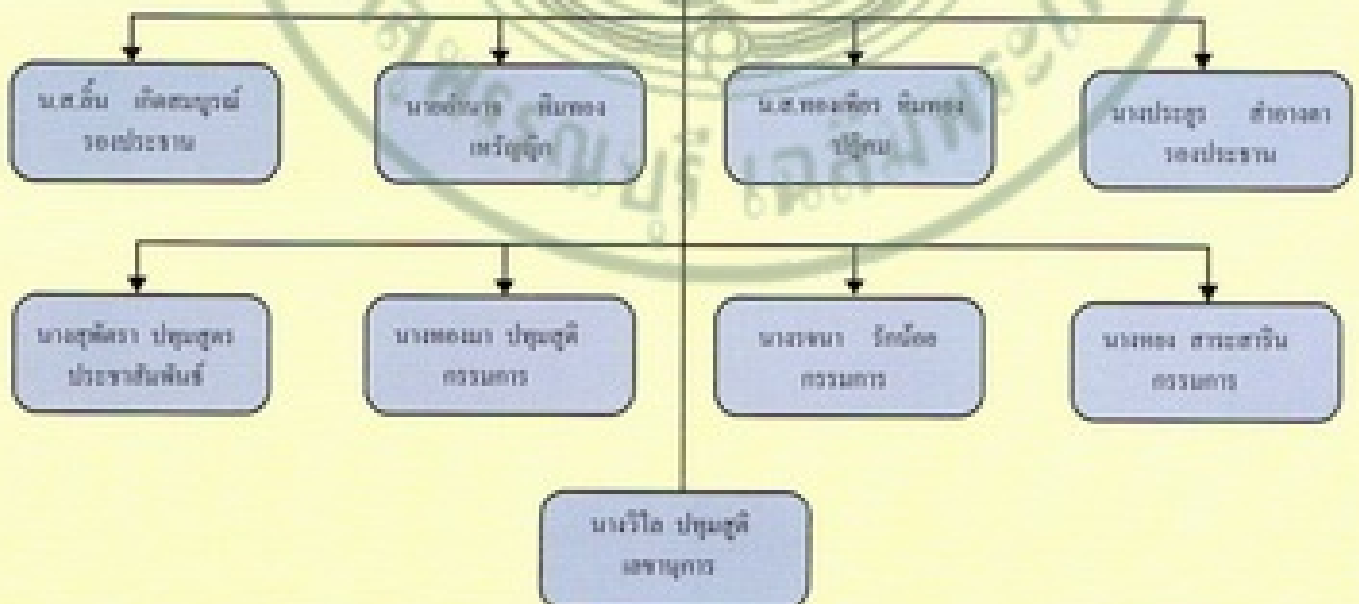
ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านวังทอง

หมู่ที่ 13 ตำบลอรัญสามพัน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุรินทร์

คณะกรรมการบริหาร

นางกัญญา เกียรติธรรม
ประธาน

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มทอผ้าบ้านวังทอง

เริ่มสืบจากภูมิปัญญาของทวด ชาอ และแม่ ที่มีกรรทอผ้าใช้ถักมือ เป็นผ้าดิบและผ้าฝ้าย ช้อมแก่ขนุนและหมักน้ำคร่ำพอไว้ใช้เงินกรอบกรว ช่วงปี พ.ศ. 2520 เริ่มมีกรทอผ้าขายให้แก่เพื่อนบ้านใกล้เคียง โดยใช้ผ้าย ไทและไหมอิตาลี ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 เริ่มมีกรทอผ้าด้วยที่กระตุก จนกระทั่งสำนักงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ มาฝึกอบรมการทอผ้าด้วยที่กระตุกที่ตำบลสระชาอโสม อ.อุ้มทอง วัฒนาภี สังข์วรรณะ (เสียชีวิตแล้ว) นายชัย - นายจัก ศรีเดhra เป็นแกนนำที่ไปเรียนรู้

ชาวบ้านส่วนใหญ่มีพื้นฐานการทอผ้าจากถักมือ จึงเรียนรู้ได้รวดเร็ว เริ่มแรก นายภี สังข์วรรณะ เป็นประธานกลุ่ม ได้เงินสนับสนุนจากหน่วยงานพัฒนาชุมชนอำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ประธานกลุ่มทอผ้าคนที่สองคือ นางทองมา ปทุมสุติ คนที่สามได้แก่ นายเกษม ศรีบุญเพ็ง

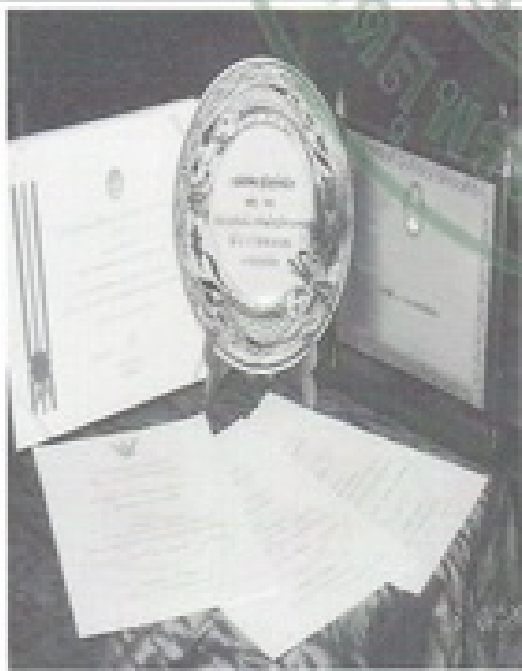
ในปี พ.ศ. 2538 มีการแยกการปกครองงบประมาณเดิมจึงอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านวังหลุมทอง วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 มีการเลือกตั้งประธานกลุ่มทอผ้าคนใหม่ ผู้ได้รับเลือกตั้งคือ นางกัญญา เทียงธรรวม ซึ่งเป็นประธานกลุ่มคนปัจจุบัน

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

- สำนักงานพัฒนาชุมชน อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี
- กองทุนชุมชน (SIF) ธนาคารออมสิน
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุพรรณบุรี
- ธนาคารออมสิน สาขาอุ้มทอง
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- สำนักจัดหางานจังหวัดสุพรรณบุรี
- เครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี
- องค์การบริหารส่วนตำบลจรเข้สามพัน อ.อุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี
- หน่วยงานเอกชน ฯลฯ

เงินทุนชุมชน

เงินงวดการระดมทุน ปีละ 100 บาท และขอ
ชุมชนมีกองทุนจากกองทุนชุมชน ธนาคารออมสิน เป็น
จำนวนเงิน 503,240 บาท (สำหรับการฝึกอบรมและ
ศึกษาของเกษตรกรด้วยวิสาหกิจรูปแบบการทอดผ้าดัว
ที่ระลอก)

ผลการมีส่วนร่วมเงินทุนให้กับดังนี้

- เป็นทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ปีละ จำนวน 4 ทุน ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา
5 ปี
- จัดซื้อหนังสือพจนานุกรมฉบับหอวังสมุด
โรจสีตโรวัดป่าขุนวาราม ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 5 ปี
- สร้างค่อเดินที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านในปี
พ.ศ. 2549 เป็นจำนวนเงิน 40,000 บาท

การทอผ้า...บ้านวังทอง

ขั้นตอนการผลิต

- ขั้นตอนที่ 1 การเก็บด้าย เส้นด้ายไปมาจนครบจนเห็นสีทองประมาณ 15 คืบๆ ใช้ระยะเวลาประมาณ 2 ชม.
- ขั้นตอนที่ 2 นำด้ายจากขั้นตอนที่ 1 มาส่ง-สอสีใหม่ เรียกว่า "สอสีใหม่" ใช้เวลาประมาณ 1 ชม.
- ขั้นตอนที่ 3 นำด้ายที่สอสีใหม่ ไปล้าง-ขยี้จนยาวประมาณ 120 เมตร ใช้เวลาประมาณ 1 ชม.
- ขั้นตอนที่ 4 นำด้ายมาเรียงกับเครื่องจักรทอ เป็นกระจุก ใช้เวลาประมาณ 4 ชั่วโมง
- ขั้นตอนที่ 5 นำด้ายที่ทอเสร็จแล้วขึ้นกับเครื่องจักร ตัดเครื่องจักรและตัดเย็บให้เรียบร้อยพร้อมทอ
- ขั้นตอนที่ 6 เลือกสีย้อม (ด้ายสี-ด้ายมัดหมี่)
- ขั้นตอนที่ 7 ตัดหรือกรีดด้ายมัดหมี่ออก
- ขั้นตอนที่ 8 นำด้ายใส่ระวิงและใช้ปืนกรอผ้าขึ้น ให้ด้ายเรียงกันเข้าไปตั้งหลอด
- ขั้นตอนที่ 9 นำหลอดด้ายใส่กระสวยแล้วพุ่งทอทีละเส้น
- ขั้นตอนที่ 10 ทอครบจำนวนที่สั่งการ (1 ม้วนจะได้ประมาณ 10 ชุด) ตัด - พับ นำส่งกลุ่ม

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย

ที่	ชื่อสินค้า	วัตถุดิบที่ใช้	ขนาด		น้ำหนัก (กรัม)	จำนวนที่ผลิต ได้เดือน/ผล
			กว้าง (ซ.ม.)	ยาว (ซ.ม.)		
1	ผ้าชุดมัดหมี่คั่น	ผ้ามัดหมี่ + คั่น	94	360	500	10,000
2	ผ้าชุดมัดหมี่ 4 ตะกรอ	ผ้ามัดหมี่ + ผ้าสี	94	360	520	1,000
3	ผ้าชุดมัดหมี่ ว่างทอง	ผ้ามัดหมี่ + ผ้าสี	94	360	500	10,000
4	ผ้าชุดมัดหมี่น้ำไหล	ผ้ามัดหมี่ + ผ้าสี	94	360	500	20,000
5	ผ้าชุดมัดหมี่สายฝน	ผ้ามัดหมี่ + ผ้าสี	94	360	500	20,000
6	ผ้าชุดมัดหมี่เปลือกไม้	ผ้ามัดหมี่ + ผ้าสี	94	360	500	20,000
7	ผ้ามัดหมี่ 5 สี	ผ้ามัดหมี่	94	180	250	20,000
8	ผ้ามัดหมี่เข็มแดง	ผ้ามัดหมี่	94	180	250	20,000
9	ผ้าโสร่ง	ผ้าไหมประดิษฐ์	100	200	250	10,000
10	ผ้ามัดหมี่ว่างทอง	ผ้ามัดหมี่	94	180	250	20,000
11	ผ้าสี่ตีนปกน้ำไหล	ผ้ามัดหมี่ + ผ้าสี	94	180	250	20,000
12	ผ้าถายคู่	ผ้าสีไหมประดิษฐ์	94	180	250	20,000
13	ผ้าสี่ทอนึงสี	ผ้าสีไหมประดิษฐ์	94	200	300	1,000
14	ผ้าขาม้าลายคู่	ผ้าสีไหมประดิษฐ์	76	200	200	20,000
15	ผ้าถาย 2 สี	ผ้าสีไหมประดิษฐ์	94	100	250	10,000
16	ผ้าตีนไหมประดิษฐ์	ผ้าสีไหมประดิษฐ์	94	100	250	20,000

- ◆ มีที่กระดุก - กระสวย หรือมดลูกพร้อมด้าย (จำหน่าย)
- ◆ ผ้าทอนเนื้อสี สีไม่ตก - ไม่หด ลูกลิ้นสวยงาม อลูกรการใช้งานเกินเวลา (ไม่ถ้ำ)

▲ ผ้าทอนและผลิตภัณฑ์ผ้าทอนชนิดต่าง ๆ

▲ เครื่องปั้นดินเผาและผ้าทอ

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ....บ้านวังทอง

▲ ผ้าสีดกนี้วังทอง

▲ ผ้าซิ่นนี้ดกนี้วังทอง

▲ สีฉิมพลี ปักไหม

▲ สีพื้น 4 สดก

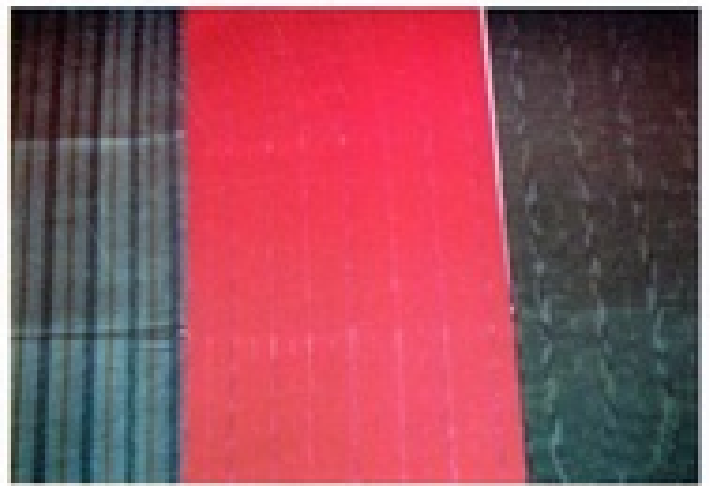
▲ สีแดงสอดสี

▲ สีพื้น 4 สดก

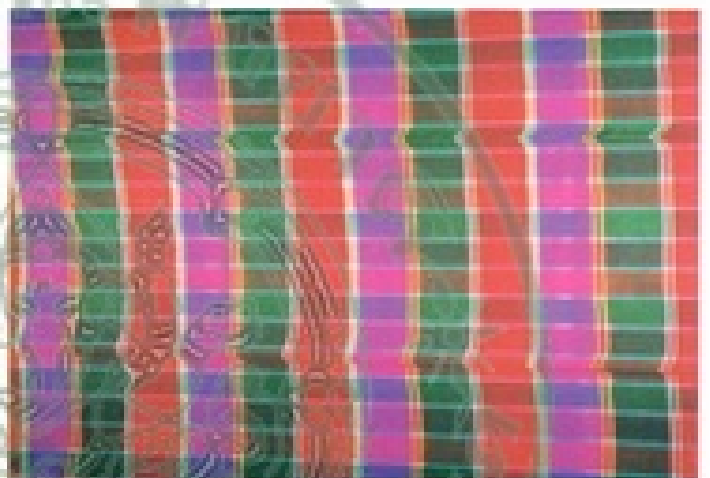
▲ ผ้าพื้นทอถาดยี่

▲ ผ้าทอใช้ปลอกโศก

▲ ผ้าทอผ้าไหมสีทองและไหมสีน้ำเงิน

▲ ผ้าไหม

▲ เสื้อผ้าสำเร็จรูป

▲ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอ

ประเพณี / วัฒนธรรมของบ้านวังทอง

“เพลงพวงมาลัย”

เป็นกาเล่นพื้นบ้านของบ้านวังทอง ที่มีกาเล่นสกลดศอกันมาไม่ต่ำกว่า 150 ปีมาแล้ว นอก
จากนี้ยังมีกาเล่น “เพลงเกี่ยวข้าว”, “เพลงกล่อมเด็ก” อีกด้วย

กาเล่นเพลงพื้นบ้านเหล่านี้ ส่วนใหญ่ถูกทอดทิ้งก่อน มีความขยับเขยื้อนในการทำมาหากิน จึงไม่ค่อยมีเวลา
ว่างมากนัก เมื่อมีเวลาว่างจากการทำงาน ก็จะร่วมกันเล่นเพลงพื้นบ้าน เพื่อเป็นการเกี้ยวกันของกลุ่ม ๆ สาวๆ และ
เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการเกี่ยวข้าว นวดข้าว

ปัจจุบัน บ้านวังทองจะมีกาเล่นเพลงพวงมาลัย เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว หรือคณะผู้มาทัศนศึกษาดูงาน
ของกลุ่มท่องเที่ยว เมื่อร้องของเพลงพวงมาลัย จะเป็นการบรรยายเกี่ยวกับผ้าทอ, การต้อนรับ และการอวยพรแก่ผู้มา
เยี่ยมชม....

ฝึกอบบ้านกับทอม

ฝึกทอพื้นไทยสวยเด่น
 ทอเส้นสวยสวยด้วยสี
“ผ้าทอวังทอง” ของสี
 นั้ดที่มีน้ำไหลทรายทวัง
 ลายซัดลายตุ้ตง่า
 ทอทำด้วยวิธีทออย่างง่าย
 ผ้าชุด ผ้าจีน ลายฝรั่ง
 ชาวเมือง ชาวหัว ผ้าใช้
 มีมือแม่สาวชาวบ้าน
 มีองามเม่งงามจะทอไหม
 ชีวิตวิถี ไทย ไทย
 ทอได้ไหมผ้า.... กับของ
 สิวทอทอ ปทุมธานี

ผู้สนใจเขียนชม / สอบถามข้อมูลดูที่เว็บเพจได้ที่....
คุณกัญญา เกียรติธรรม
 ประธานศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านวังทอง
 24 ม. 13 ต.จรเข้สามพัน อ.คู่งทอง จ.สุพรรณบุรี
 โทร. 0-1924-4509, 0-9551-5930

แผนที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านใหม่ดอนคา

หมู่ที่ 3 ตำบลดอนคา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศเหนือ

เครื่องหมาย		ข้อมูลการเดินทางโดยรถยนต์	
-----	เขตจังหวัด	■ ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี	42 กม. ใช้เวลาประมาณ 35 นาที
- - - - -	เขตอำเภอ	■ ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภออุ้มทอง	10 กม. ใช้เวลาประมาณ 7 นาที
.....	เขตตำบล		
————	ทางหลวงแผ่นดิน		
◎	ที่ตั้งอำเภอ		

ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านใหม่ตอนคา

หมู่ที่ 3 ตำบลตอนคา อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะกรรมการบริหาร

นางปวีณา ภาสกรศรี
ประธาน

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มทอผ้าบ้านไถ่มคองคาว

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2539 เป็นการรวมกลุ่มงาน ทอผ้าของสตรีในอำเภอไถ่ม อำเภอ ไถ่มก่ กลุ่มทอผ้า, กลุ่มเย็บผ้า และกลุ่มแปรรูปอาหาร (ปลาข้าว) สมาชิกทั้งหมด จำนวน 12 คน ปัจจุบันมีสมาชิกรวม 116 คน นอกได้ ดังนี้

- กลุ่มทอผ้า จำนวน 75 คน มีนางสงคร บุณยวงษ์ เป็นประธาน
- กลุ่มเย็บผ้า จำนวน 28 คน มีนางปิง มาตรศรี เป็นประธาน
- กลุ่มแปรรูปอาหาร (ปลาข้าว) จำนวน 13 คน มีนางบุญเลิศ พรหมเรืองจันทร์ เป็นประธาน

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

- กองทุนชุมชน (SIF) สนับสนุนเงินสด เป็นเงิน 941,686.60 บาท เพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์, การฝึกอบรม และนำทัศนศึกษาดูงานด้านการทอผ้า
- อบต. คองคาว สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน เป็นเงิน 8,900.00 บาท
- พัฒนาชุมชนอำเภอไถ่มก่ ส่งเสริม / สนับสนุนด้านการบริหารจัดการกลุ่มฯ
- สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดสุรินทร์
- ฝึกอบรมหลักสูตรการทอผ้า จำนวน 25 คน ในปี พ.ศ. 2541, 2543, 2545 รวม 240 วัน

การตลาด

- ขายส่ง ให้แก่ พ่อค้าภายในจังหวัด และต่างจังหวัด เช่น นครสวรรค์, พิษณุโลก, เชียงใหม่, นครราชสีมา, ลพบุรี ฯลฯ
- ขายปลีก ให้แก่ ผู้สนใจทั่วไป
- ออกร้านจำหน่าย ตามงานเทศกาลต่างๆ ที่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เป็นผู้จัด เช่น งานมหกรรมผ้าไหมเมืองลพบุรี, งานผลิตภัณฑ์ ของศูนย์ศึกษาการรวมภาพลพบุรี จังหวัดลพบุรี ฯลฯ

การทำผ้า... บ้านใหม่ตอนคา

ผ้าทอบ้านใหม่ตอนคา

เป็นผ้าทอมัดหมี่ วัสดุที่ใช้เป็นไหมประดิษฐ์ โคนซื้อมาจากจังหวัดลพบุรี หรือผ้าฝ้าย ซื้อมาจากจังหวัดชัยภูมิ แล้วนำมามัดหมี่ของเขา

ผ้าทอมัดหมี่ มีลวดลายหลายอย่าง ได้แก่ ลายผีเสื้อ, กมห้าป่อง, ทางเกว, หมี่ชิงช้า, รวมใจพระจันทร์ ฯลฯ

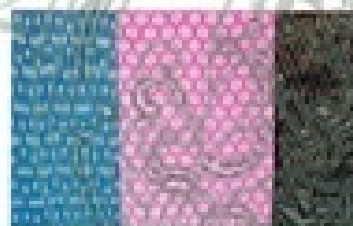
ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย

ที่	ชื่อสินค้า	วัสดุที่ทำ	ขนาด			น้ำหนัก (กรัม)	จำนวนที่ผลิตได้/ เดือน
			กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)	หนา		
1.	ถุงเบอร์ 9	ผ้าฝ้าย	220	270	2 เส้น	1,400	3,000 หลัง
2.	ผ้ามัน	ผ้า	2 00	6 00	2 เส้น	1,300	1,000 ผืน
3.	ผ้าถุงทอมัดหมี่	ไหมประดิษฐ์	280	100	2 เส้น	200	400 ผืน
4.	ผ้าโปร่ง	ไหมประดิษฐ์	200	100	2 เส้น	350	100 ผืน
5.	ผ้าขาวม้า	ไหมประดิษฐ์	87	230	2 เส้น	200	200 ผืน
6.	ผ้าพันผ้าสี	ผ้าสี	160	220	2 เส้น	3,000	100 ผืน
7.	ถุงตีนเบอร์ 7	ผ้าไนลอน	220	270	2 เส้น	1,100	1,000 หลัง
8.	ปลาทู	ปลา-เกลือ-น้ำ	-	-	-	1,000	300 กก.

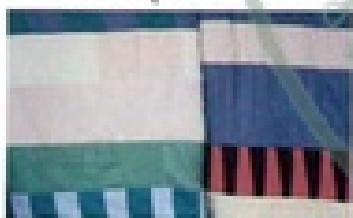
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ... บ้านใหม่ตอนคา

▲ ผ้าถุงมอกลายสี

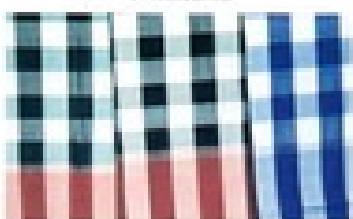
▲ ผ้าถุงทอมัดหมี่ลายดอกไม้

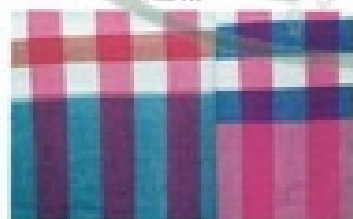
▲ ผ้าพันผ้าสี

▲ ผ้ามัน

▲ ผ้าขาวม้าลายฟ้า

▲ ผ้าขาวม้าฟ้า

▲ ผ้าโปร่งลายฟ้า

▲ ผ้าถุงตีนโค้

ผู้สนใจเยี่ยมชม / สอบถามข้อมูลได้ที่....

คุณปิ้ง มาศกรศรี

ประธานศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านใหม่ตอนคา

16 ม.3 ต.ตอนคา อ.ตุ้งทอง จ.สุพรรณบุรี

โทร. 0-3542 -1209 , 0-9980-5154

แผนที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านขามไต้

หมู่ที่ 8 ตำบลทับทิมไทย อำเภอคู่มือ จังหวัดสุพรรณบุรี

เครื่องหมาย		ข้อมูลการเดินทางโดยรถยนต์	
— · — · — · — · — ·	เขตจังหวัด	■	ระยะทางท่าอากาศยานดอนเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี 47 กม. ใช้เวลาประมาณ 40 นาที
— — — — — — — —	เขตอำเภอ	■	ระยะทางท่ารถที่ว่าการอำเภอคู่มือ 15 กม. ใช้เวลาประมาณ 10 นาที
.....	เขตตำบล		
—————	ทางหลวงแผ่นดินที่ตั้งอำเภอ		
◎			

ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านขามใต้

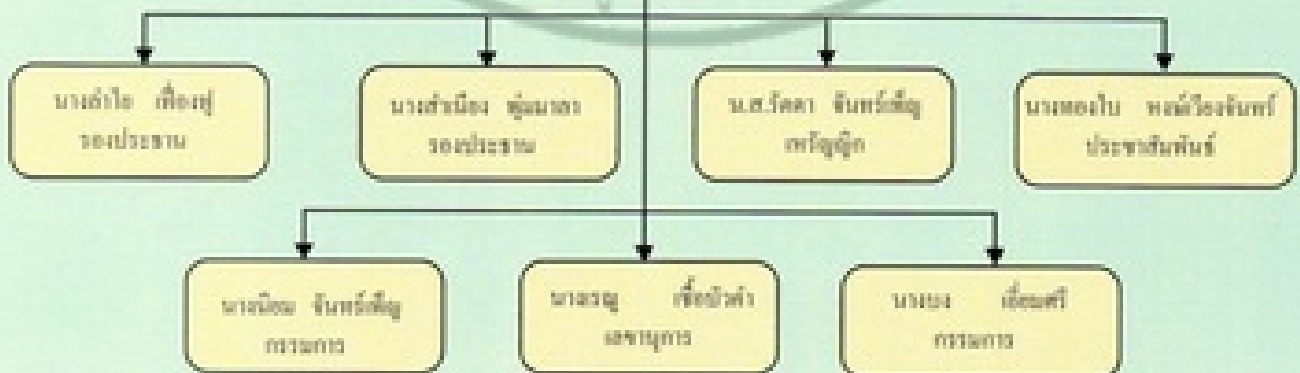
หมู่ที่ 8 ตำบลทับพลายชัย อำเภออุ้มถ่อง จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะกรรมการบริหาร

นางสาว อรุณศรี
จันทร์ษา

นางฉาน ตระเชียยดี
ประธาน

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มทอผ้าบ้านขามใต้

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2539 ปัจจุบัน มีสมาชิกจำนวน 42 คน

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

- ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี สนับสนุนเครื่องจักร จำนวน 3 เครื่อง พร้อมเงินทุนหมุนเวียนเป็นเงิน 37,794.00 บาท
- อบต.พิชัยอาสา สนับสนุนเครื่องจักร จำนวน 4 เครื่อง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออู่ทอง ส่งเสริม / สนับสนุนการร่วมกลุ่มและการบริหารจัดการ

การตลาด

- ขายปลีกทั้งในและต่างจังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี, กาญจนบุรี, อยุธยา
- จำหน่ายตามงานเทศกาลต่าง ๆ ที่หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน เป็นผู้จัด

การทอผ้า... บ้านขามไต้

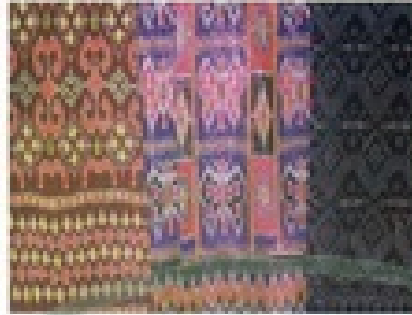

เป็นผ้าทอมือมีลวดลายพื้นบ้าน สีสันสดใส ไร้กลิ่นสารเคมี การดูแลรักษาง่าย ดูแลทอเย็บเย็บเสื้อผ้าทั่วไป สามารถซักด้วยเครื่องจักรก็ได้

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย

ที่	ชื่อสินค้า	วัสดุที่ใช้	ขนาด		จำนวนทอ (ครั้ง)	จำนวนที่ผลิตได้
			กว้าง (นิ้ว)	ยาว (นิ้ว)		
1.	ผ้าฝ้าย	ไหมประคิมจู	40	2	240	20 ฟืน
2.	ผ้าฝ้าย	ไหมประคิมจู	40	4	540	10 ฟืน
3.	ผ้าขาวม้า	ผ้าฝ้าย	30	2	-	30 ฟืน
4.	ผ้าโฮ้ง	ไหมประคิมจู	30	2	220	30 ฟืน
			40	2	-	30 ฟืน
5.	ผ้าถุง	ไหมประคิมจู	40	2	230	20 ฟืน
6.	ผ้าฝ้ายเชือกสายสก็อต สายสั้น	ไหมประคิมจู	40	2.5	330	10 ฟืน
			40	2	450	15 ฟืน
7.	ผ้าฝ้ายจก	ไหมประคิมจู	32	2	-	10 ฟืน

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ...บ้านขามไต้

ผ้าฉีกหมี่ ลายผีเสื้อ ลายประจูด

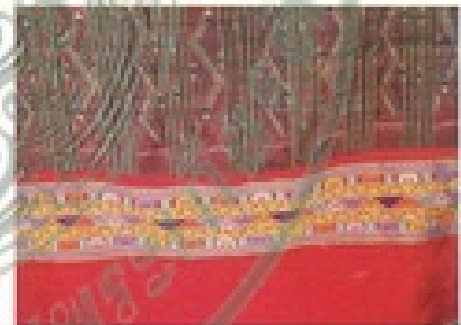
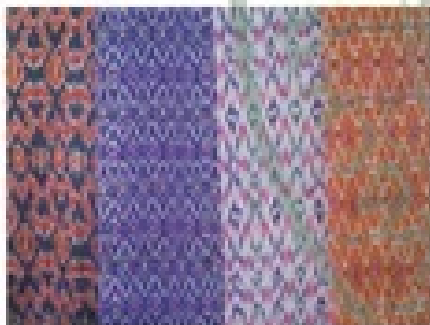
ผ้าจีนฉีกหมี่ ล้อตีนนก ลายนารายณ์ยกก้น

ผ้าทอลายจีนฉีกหมี่

ผ้าจีนฉีกหมี่ ล้อตีนนก ลายข้าวเปลือก

ผ้าฉีกหมี่ ลายชาวจีน

ผ้าจีนฉีกหมี่ ลายประจูด

ผ้าฉีกหมี่ ลายนารายณ์ยกก้น

ผ้าฉีกหมี่ ลายนารายณ์ยกก้น

ผู้สนใจติดต่อเยี่ยมชม / สอบถามข้อมูลได้ที่....

คุณอาม ธาระเสียงดี

ประธานศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านขามไต้
61 ม.8 ต.กุดบัวหึง อ.กุดหว้าน จ.สุพรรณบุรี

โทร. 0-3542-1072

แผนที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าจากลายโบราณลาวซี-ลาวครั่ง บ้านทุ่งก้านเหลือง

หมู่ที่ 5 ตำบลป่าสะเทก อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

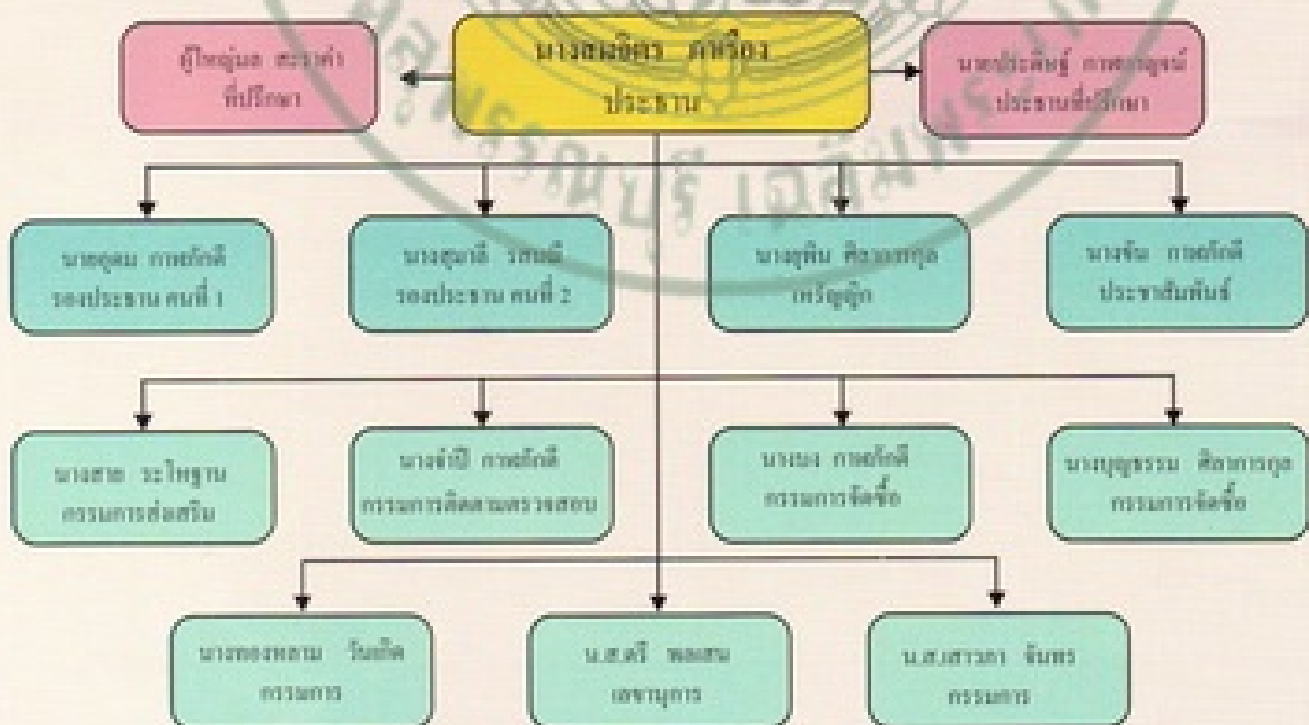
เครื่องหมาย		ข้อมูลการเดินทางโดยรถยนต์	
	ที่ตั้งตำบล	■ ระยะทางห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี	30 กม. ใช้เวลาประมาณ 60 นาที
	เขตจังหวัด	■ ระยะทางห่างจากที่ว่าการอำเภอเดิมบางนางบวช	22 กม. ใช้เวลาประมาณ 15 นาที
	เขตอำเภอ		
	เขตตำบล		
	ทางหลวงแผ่นดิน		
	ทางส่วนราชการอื่น		
	แม่น้ำ คลอง		

ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าจากลายโบราณลาวซี-ลาวครั่ง บ้านทุ่งก้านเหลือง

หมู่ที่ 5 ตำบลป่าตะกอก อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะกรรมการบริหาร

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มชน “ลาวเทิง” “ลาวครั่ง” หรือ “ลาวกา” เป็นกลุ่มที่มีเชื้อสายบรรพบุรุษจากหลวงพระบาง สันนิษฐานว่าจะอพยพข้ามเขี้ยวค้ำมั่งลงจนบุรี เมื่อพระเจ้าสุทนต์มณีเสด็จไปตั้งเมืองเวียงจันทน์ เมืองหลวงพระบาง ได้เจ้าสาวมีศักดิ์ ที่ได้กวาดต้อนผู้คนลงมา ล้อมมาขึ้นครั่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 หลังการปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ ได้โปรดให้ระดมเอาเจ้าเมืองเวียงจันทน์ และส่วนราชการหลวงพระบางเข้ากับอาณาจักรสยาม ได้กวาดต้อนชาวลาวกุ่มล่าง ๖ รุ่นมาลงรวมที่เวียงจันทน์ เพื่อเตรียมกำลังแก่พระนคร และโปรดเกล้าให้กนดลุ่มต่างๆ นี้กระจายกันอยู่หลาย ๆ แห่ง เช่น กงขี้ หนองบัว สมบูรณ์ นครไชยศรี และสุพรรณบุรี

ลาวเทิงมีเดิมอาศัยอยู่แถบที่อกเขา “ภูสิงห์” ในหลวงพระบาง ผู้คนจึงเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ลาวภูสิงห์” และเรียกเพี้ยนอีกหลายชื่อ เช่น ลาวครั่ง ลาวเทิง บางคนก็เรียก “ลาวคำเหลือง” เนื่องจากความชอบอยู่เป็นอิสระและอดทนเหมือนเหล่าภูเขาที่มีกระดองสีเหลือง

“ลาวฮี - ลาวครั่ง บ้านทุ่งก้านเหลือง” หมู่ที่ 5 ตำบลป่าสะแก อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี มีการอพยพเข้ามาอยู่เป็นเวลานานกว่า 2 ชั่วอายุคน (ประมาณร้อยกว่าปีเศษมาแล้ว) คนไทยเชื้อสายลาวเหล่านี้มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดสืบลดกันมา เป็นของตนเองเป็นเวลานาน และมีส่วนคล้ายกันกับวัฒนธรรมประเพณีของไทย ซึ่งสมควรอนุรักษ์กันที่หมู่ชนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ตำบลป่าสะแกในปัจจุบันนี้ เมื่อก่อนเป็นตำบลตอนตะกวด โขสมัยหลายสิบปีมาแล้ว โดยการสืบกัน การบันทึก และการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ที่ยังมีชีวิตอยู่ ท่านเล่าให้ฟังตามที่ท่านจำได้ และหลายสิบปีต่อมา ได้แยกย้ายออกมาตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้หนองน้ำใหญ่และมีคันไม้ คือ คันก้านเหลืองคันใหญ่อยู่กลางทุ่ง จึงเรียกว่า “บ้านทุ่งก้านเหลือง” กลุ่มชนเหล่านี้ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แต่กลุ่มชนนี้ มีวิธีการกำหนดชีวิตแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 มีวิถีชีวิตใน ส่วนที่ 2 ทำตาม

นอกจากนี้ บ้านทุ่งก้านเหลือง ยังมีวัดร้างเก่าแก่ห่างจากหมู่บ้านทุ่งก้านเหลืองประมาณ 1 ก.ม. อายุประมาณ 400 ปี ชื่อว่า "วัดขวงมวสุวัน" มีระฆังอยู่ 156 กริ่งเวียน มีประชากรทั้งหมด ประมาณ 725 คน หญิง 400 คน ชาย 325 คน

อาชีพของราษฎร ส่วนใหญ่ทำเกษตร เช่น ทำนาข้าว, ทำไร่ข้าว, เลี้ยงสัตว์ อาชีพรอง คือ รับจ้าง, ทอผ้า, ใช้น้ำ, เข็นผ้า, ปุ๋ยคอก เป็นต้น

การรวมกลุ่มจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การทอผ้าจากลายโบราณ

วันก่อตั้งเมื่อ วันที่ 13 ตุลาคม 2541 ซึ่งมีสมาชิก รวมกัน 3 ตำบล คือ ปิงสะแบก, บ่อตุง, และหนองกระทุ่ม มีปัจจุบันมีสมาชิก 43 คน วัตถุประสงค์เพื่อร่วมตั้งอนุรักษ์และสืบสานผ้าทออายุโบราณ อันเป็นวัฒนธรรมของชาวลาวทึ - ลาวดำ ตลอดจนเป็นสถานที่ศึกษารวบรวม และเปลี่ยนการเรียนรู้, เชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มองค์กร ต่างๆ ช่วยเหลือ สนับสนุนช่วยเหลือ และให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลน โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ และงบประมาณจากกองทุนชุมชน (SIF) ตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน 2544 จนถึงปัจจุบัน

▲ การย้อมผ้าด้วยคราม

การทอผ้า...บ้านทุ่งก้านเหลือง

ผ้าทอลาวครั่ง ชาวลาวครั่ง
ผูกพันกับการทอผ้ามาช้านาน มีความ
หลากหลาย ในเรื่องลวดลาย และ
เทคนิควิธีการทอ เพราะมีทั้งฝ้ายและ
ไหมที่เป็นองค์ประกอบของการทอ
เทคนิคที่ใช้มีทั้งการจกและมัดหมี่ ผ้า
ที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของชาวลา
วครั่ง คือ ผ้าจีนมัดหมี่ต่อตีนจก ผ้า
จีนชนิดนี้ตัวตีนจีนจกทอด้วยเส้น ไหม
ซึ่งผ่าน การมัด ให้เป็นลวดลาย
แล้วทอสลับกับการจกซึ่งเป็นลายเส้นตั้ง

จากนั้นสอดด้วยด้ายจกที่ทอด้วยฝ้าย ส่วนใหญ่มีขนาดเส้นเป็นเส้นเดี่ยว และมีลวดลายทแยงเรขาคณิต จึงจะไม่มีรูปแบบ
ที่ตายตัว ผ้าจีนตีนจกชนิดนี้ บางชิ้นก็มีการทอด้วยเส้นเป็นเส้นไหมมัดหมี่ด้วย ไม่สามารถปักก็ได้ ส่วนจีนอีกประเภทหนึ่ง
คือ จีนลวดลาย จีนลวดลายนี้นิยมทอสีพื้นด้วยสีเข้ม เช่น สีดำ สีเขียว สีน้ำเงิน สีฟ้า สีแดง สีเหลือง สีน้ำตาล สีเทา สีดำ
จากการสลับเส้นสี ๆ ด้วยไหมสีอ่อนเช่นสองถึงสามสี
เป็นการลอกเลียนแบบห้องที่ในชนบททั่วไปแล้วลวดลายจะอยู่ประปรายอยู่ส่วนใดส่วนหนึ่ง

นอกจากผ้าจีนแล้ว ชาวลาวครั่งยังมีของทอผ้าและ สิ่งทอที่นิยมกันมากมีหลายอย่าง และหลายชิ้น มัก
จะใช้สีที่สีกกันมีสีอื่นแซมประปราย ผ้ามีนทอเป็นลวดลายรูปสัตว์ต่าง ๆ นก คีรี นก เป็นของที่ชาวลาวครั่งทอมา
หลายปี ปัจจุบันชาวลาวครั่งทอผ้ากันเพื่อขาย ซึ่งจะทอเมื่อมีผู้สั่งเท่านั้น

การทอผ้าในปัจจุบัน มีการปรับเปลี่ยนตามความต้องของตลาด โดยอาจจะมีการทอเป็นที่โรงงาน ผ้า
คลุมเตียง หรือผ้าห่มแล้วแต่จะมีคนมาทำมาให้ทำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลวดลายเรขาคณิตและรูปสัตว์

ผ้าจีนหมี่มัดหมี่ บางหมู่บ้านเรียกว่า ผ้าจีนหมี่มัดหมี่ คำว่า “มัดหมี่” หมายถึง “มัดหรือทอไปมัดหมี่มัดหมี่”
ส่วนคำว่ามัดหมี่ หมายถึง “มัดหรือทอไปมัดหมี่มัดหมี่”
เช่นกัน

ผ้าจีนหมี่มัดหมี่ จัดได้ว่าเป็นผ้าจีนที่มีความ
งดงามสมบูรณ์ พร้อมด้วยส่วนประกอบครบถ้วน
คือ ส่วนหัวจีน ทอเป็นลายริ้วสลับสีบนพื้นสีแดง
ส่วนตัวจีน เป็นมัดหมี่เส้นตั้ง ที่นิยมใช้สีแดงเป็น
หลัก ซึ่งกลุ่มไทครั่งจะมีวิธีการในการย้อมสีผ้า
มัดหมี่ที่เรียกว่าการ “นยะ” คือ การย้อมสีหลัก
เพียงสีเดียว

ส่วนอื่นๆ จะใช้ไม้จุ่มสีมาเปลี่ยนดูตามตำแหน่งต่างๆ ของอาคาร ส่วนตัวจีนนี้จะนิยมใช้ “เส้นไฮโหม” ทั้งเส้นทึบและเส้นอื่น ส่วนดินจีน นั้นเป็นผ้าจากเข็บเส้นต่อ 2 ละเซ็น อาคารจากนิยมใช้ “เส้นไฮโหม” ทั้งเส้นทึบและเส้นอื่น ส่วนเส้นทึบที่สมที่ไว้ “จก” ตกแต่งอาคารนั้นมีการใช้ทั้งเส้นไฮโหมและเส้นไฮฟาย

ศูนย์หรือภาพบนเส้นผ้าจีนห่อขวด จึงเป็นความหมายที่สื่อความหมายของสิ่งคงที่และสีสันวรรณะร้อนอันสดใสไว้ระเบียบ แต่ได้สมดุล สื่อความเป็นชนบทและธรรมชาติอันเป็นเนื้อแท้ และดูบริสุทธิ์ จริงใจ สร้างความอบอุ่นให้กับเส้นไฮโหมและเส้นไฮฟายได้อย่างงดงาม

วิถีชีวิตของชาวลาวตั้งแต่ดั้งเดิม นอกจากจะทอผ้าใช้เองในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีการทอผ้าด้วยศรัทธาในพระพุทธศาสนาด้วย เช่น ธง ผ้าอาสนะ ผ้าคลุมโถงนาค ผ้าห่อคัมภีร์ ผ้าลิตธรรมกถัม เป็นต้น

เอกลักษณ์สิ่งทอของกลุ่มวัฒนธรรมลาวทั้ง มีลักษณะโดดเด่น แลต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ คือ การใช้สีสันของผ้าที่ให้ความรู้สึกร้อนและแรง เช่น ใช้สีแดงเข้ม สีส้มหมวกสุก สีเหลือง และการทอผ้าด้วยอาคารที่ให้ความรู้สึกถึงความแปลกถิ่นเหนือ

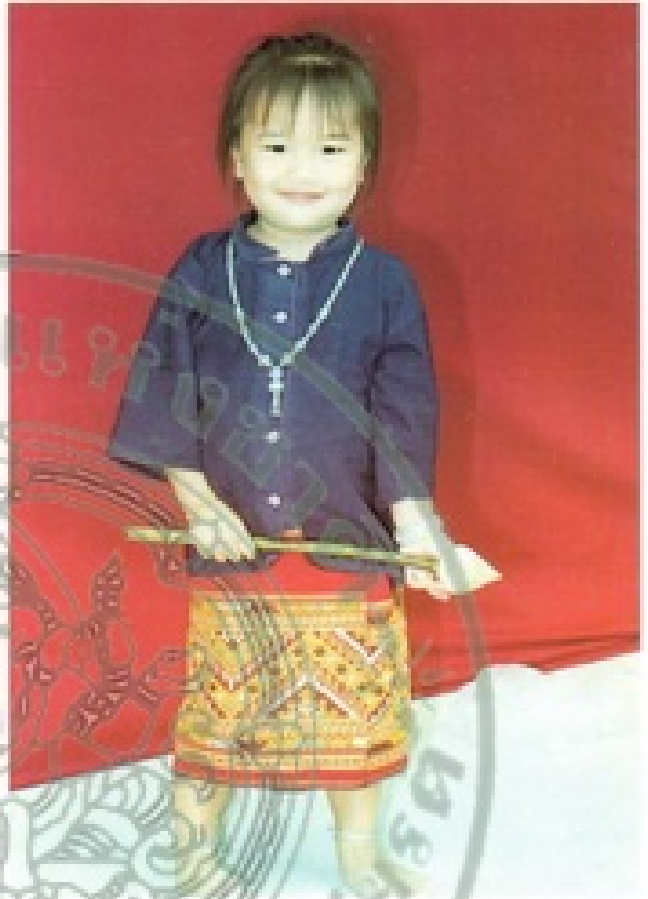
ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย

ที่	ชื่อสินค้า	วัสดุสีที่ใช้	ขนาด			น้ำหนัก (กรัม)	จำนวนที่ผลิตได้/เดือน
			กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)	หนา		
1.	ผ้าผืนจก	ผ้าไฮโหม	90	35	1 เส้น	170	30 ชิ้น
2.	ผ้าผืนคอกเมื่อมณี ธรรมชาติ	ผ้าไฮโหม	95	100	1 เส้น	200	200 เมตร
3.	ผ้าจกทั้งตัว	ผ้าไฮโหม	45	105	1 เส้น	320	20 ชิ้น
4.	ผ้าหน้าทอน	ผ้าไฮ	52	50	1 เส้น	90	26 ชิ้น
5.	ผ้าขาวม้า	โหมประสิทธิ์	98	200	1 เส้น	170	120 ชิ้น
6.	ผ้าผืนจก	ผ้าไฮโหม	31	57	1 เส้น	58	35 ชิ้น
7.	เสื้อเข็บมือพร้อม สีธรรมชาติ	ผ้าไฮ					
	- แขนยาว	-	-	-	-	260	180 ตัว
	- แขนสั้น	-	-	-	-	240	180 ตัว
8.	ผ้าพื้นอ่อนสี ธรรมชาติ	ผ้าไฮ	90	100	1 เส้น	200	500 เมตร
9.	หมอนจก	ผ้าไฮหุ่น	34	34	11 ซม.	460	500 ใบ

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ...บ้านทุ่งก้านเหลือง

▲ ผ้าปักไหมย้อมสีธรรมชาติ
ชาวโบราณ "นกกระเรียน"

▲ มวยปล้ำทางของลูกสาววัย 6

▲ ผ้าไหมปักไหม สีทอชายฉกรรจ์

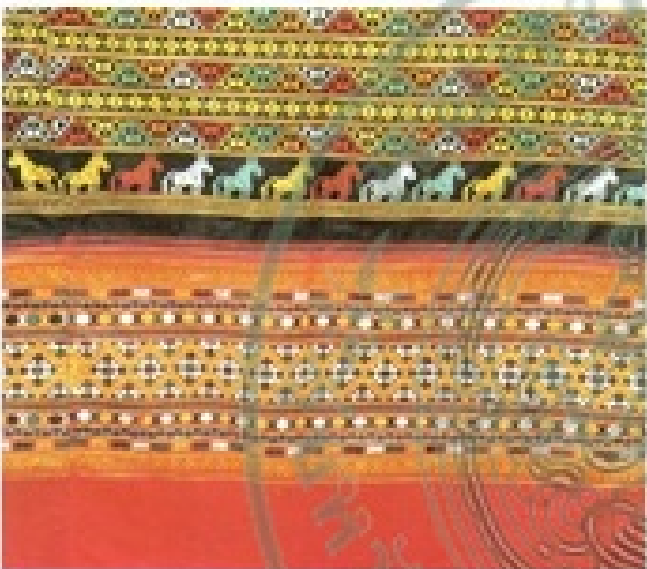
▲ ผ้าสีนวล ชาวบ้านร่วม

▲ ผ้าฝ้ายลายสาขานใน ลีนาจก

▲ ผ้าทอสีเสียดินจก ลายนาจก, บางด้ง

▲ ผ้าทอสีเสียดิน ลายม้าจรดอ้อมคอเมือง

▲ ผ้าทอสีเสียดิน ลายของกรมพระ

▲ หมอขมจก

▲ ผ้าแม่สามใบ

ประเพณี / วัฒนธรรมของลาวซี - ลาวครึ่ง

การแค้ขาน

ในพิธีแค้ขานของชาวลาวยุคใหม่ จะร้องทำพิธีบูชาผีบรรพบุรุษ โดยใช้ผ้าขาว (1 ผืน เส้น 4 บาท ข้างคัมมัด ไม้สาส์ ก้อย เกือก เกียน ข้างตุ๊กไว้มันและ ขอลายและเหยียด ก้อย) ขวด หัวกระบอกความเชื่อเรื่องผีเจ้าชาย และมีเทวดาของชาวลาวยุคใหม่ ซึ่งมีชื่อตามคติความเชื่อของไทย สำหรับพิธีนี้จะให้เสียงก่อนแค้ขาน โดยจะร้องทำเสียงที่บ้านของฝ่ายหญิง ซึ่งจะมีการช่นไฟที่หน้าบ้านด้วย โดยใช้เทียน 8 เทียน 8 ตัว นำไปนำที่ศาลเจ้าชายให้เลือดไก่ทอดอบบนแท่นบูชาเจ้าชาย เมื่อทำพิธีแล้วก็จะมีการระดมทุนกับญาติพี่น้องมาร่วม จะคือจะได้รับการอนุญาตจากญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย หลังจากนั้นจะหาฤกษ์วันงานและพิธีจะกล่าวครึ่งเรียกว่า **หักไม้ค้อน**

กันพูน

ประเพณีแค้ขานของลาวยุคใหม่ แค้ขานจะมีการสู่ขวัญสู่บ่าวสาว โดยจะมีหมอนมาทำพิธี มักทำกันในตอนเย็นวันศุกร์ ที่เจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะทำพิธีสู่ขวัญน้อยที่บ้านของตน บางรายก็อาจจะมาสู่ขวัญน้อยรวมกันที่บ้านของเจ้าสาว ในวันรุ่งขึ้นจะมีพิธีสู่ขวัญใหญ่ที่บ้านเจ้าสาว หมอขวัญจะเป็นผู้ที่คอยตั้งสอนอบรมคู่บ่าวสาว ให้รู้จักการครองเรือน ตลอดจนการประพฤติตนในฐานะของชายและสตรี เมื่อถึงวันงานฝ่ายเจ้าบ่าวจะจัดพานขวัญพานไปทำพิธีที่บ้านเจ้าสาว ซึ่งประกอบด้วย บานศรี หรือของหวานและเหล้า 1 ขวด ฝ่ายเจ้าสาวก็จะเตรียมพานขวัญไว้รับกันด้วย เมื่อให้ฤกษ์แล้วก็จะยกขบวนพานขวัญ โดยจะใช้ไม้ค้ำพาน ซึ่งเป็นไม้ค้ำกรวยค้ำพาน ข้างพานขวัญพานไม้ค้ำพาน เพราะเป็นคติที่ว่าคู่บ่าวสาวจะรักใคร่กลมเกลียวกันเสมือนค้ำพานที่อยู่ในไม้กรวยค้ำพาน

ผู้ที่นำหน้าที่หามพานขวัญต้องเป็นคนโตศเหมือนกับเพื่อนเจ้าบ่าวเจ้าสาว เมื่อถึงเรือนเจ้าสาวจะเป็นคนต่างทำให้เจ้าบ่าว ซึ่งจะมีที่พักที่เจ้าบ่าว เป็นหิมลับมิล แต่เข้าไปในของมาปูกันไว้อีกที เมื่อคนประสูจินประสูตองแล้ว จะหาคู่บ่าวสาว ไปพักไว้ที่ตองบอ จะมีผู้ที่คอยเฝ้าระวังเจ้าบ่าวและหญิงสาว ซึ่งคนๆ นี้ จะต้องเป็นผู้ที่ซึ่งไม่มีครอบครัว จะเป็นหม้ายไม่ได้ เพราะจะห้ามไม่ให้มีมาชเข้ามาดูเมื่อสองตัวคู่บ่าวสาวโดยเด็ดขาด เพราะเกรงว่าจะป็นนางไร้คู่สมรสเป็นหม้ายได้ ชาวลาวครึ่งจึงไม่อนุญาตให้มีการส่งเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวในช่วงครึ่งปี เมื่อเสร็จสิ้นงานแล้ว ตะไค้จะเป็นผู้นำของสี่พันครัวหรือหมื่นหมื่น หรือว่าพันครอบครัวของหมู่บ้านไปถวายแม่ศรีของสามี

พิธีกรรมความเชื่อ

ชาวลาวยครึ่ง มีความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษเป็นอย่างมาก การบวงสรวงของชาวลาวยครึ่ง เป็นการถือศีลตามบรรพบุรุษ 2 ฝ่าย คือ ผีฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ความนับถือผีหรือพิธีของชาวลาวยครึ่งมาก ในแง่ของการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะเป็นการประกอบพิธีกรรมหรือการดำรงชีวิตในชีวิตประจำวัน ก็จะต้องไปข้องเกี่ยวกับผีบรรพบุรุษ

เนื่องจากอาชีพหลักของชาวลาวยครึ่ง คือ การทำนา จึงมีประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมาเพื่อความอุดมสมบูรณ์คือพิธีบูชาเช่นสรวงแม่ธรณีและแม่โพสพก่อนการหว่านนา เป็นการบอกกล่าวแม่ธรณี โดยจัดวางเครื่องเซ่นบนพื้นดินบริเวณทั่วคันนา กล่าวแก่แม่ธรณีว่า “จะหว่านแล้ว ขอให้คนและควายอยู่ดีมีความสุขสบาย ทรายดีอย่าให้หัก บัวได้มันขงดิน ขอให้ชนเหล่าทั้ง” พิธีนี้ภาษาลาวถิ่นเรียกว่า พิธี “โสมนา”

พิธีที่เกี่ยวกับความเชื่ออีกพิธีหนึ่ง ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สูญเสียหลักฐานเกี่ยวกับผ้าโบราณ ไปมากคือพิธีศพ เมื่อนำศพผู้ตายไปฝังศพ ด้านเป็นชายก็จะใช้ผ้าขาวม้าของผู้ตายคลุมทับผ้าขาวบนฝาหีบ ด้านเป็นหญิงก็จะคลุมหีบศพด้วยผ้าใบของผู้ตาย และจะเผาเครื่องนุ่งห่มต่าง ๆ ของผู้ตาย เช่น ผ้าขาวม้าไหม ไส้รังไหม ผ้าถุงไหม ผ้าผ่วนโรง หรือ ผ้าชิ้นมิลหมี่ ผ้าสไบ เสื้อ ฯลฯ ยกไปด้วย พิธีนี้จึงเป็นสาเหตุแห่งการสูญเสียผ้าโบราณที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีไปอย่างน่าเสียดาย เว้นไว้แต่ผ้าที่ผู้ตายยังไม่ได้ใช้และมีสภาพสมบูรณ์ก็จะนำไปถวายวัดเพื่อใช้ในโอกาสต่างๆ

กลอนอนุรักษ์ผ้าทอกลุ่มทอผ้าลาวฮี - ลาวครั่ง

ผู้สนใจสามารถขอชมตามศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหมได้ที่....

คุณสมจิตร ภาเรือง

ประธานศูนย์ทอผ้าไหมรุ่งเรืองผ้าทอลาวฮี - ลาวครั่ง
25/1 ม. 5 อ.ป่าสัก อ.ดงบังนารามบวช จ.สุพรรณบุรี

โทร. 0-9926-2864

แผนที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านหนองसानแตร

หมู่ที่ 6 ตำบลตะเอนก อําเภอลอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศเหนือ

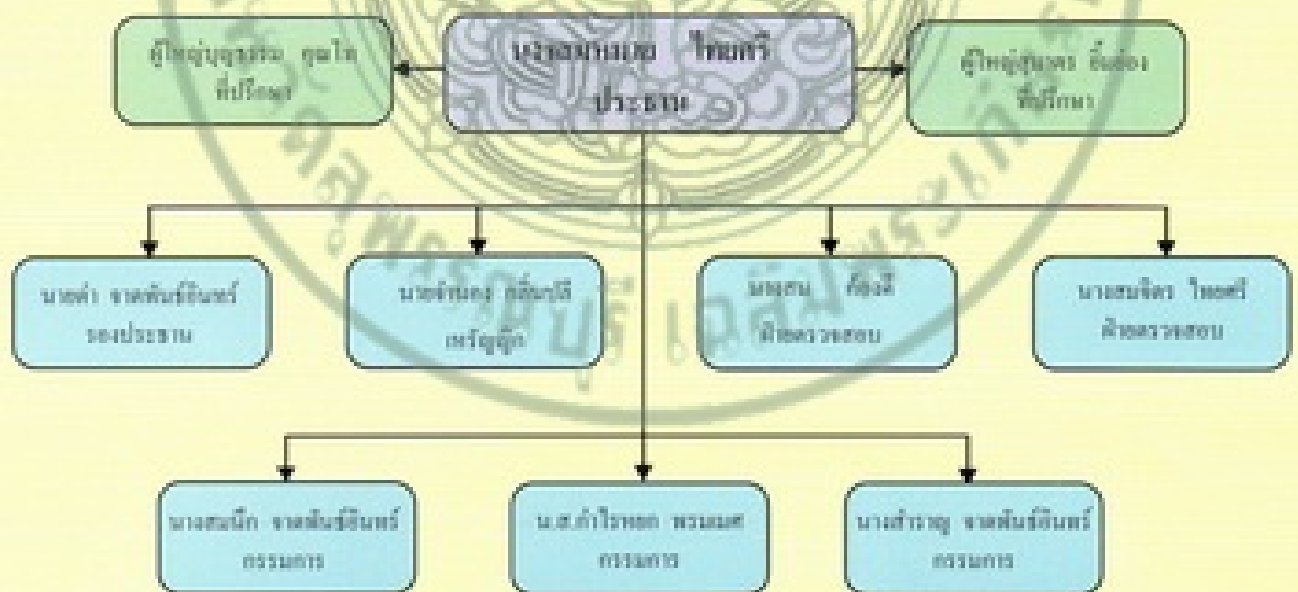
เครื่องหมาย	ข้อมูลการเดินทางโดยรถยนต์
- - - - -	ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี
- - - - -	45 กม. ใช้เวลาประมาณ 40 นาที
.	ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอลอนเจดีย์
— [] —	20 กม. ใช้เวลาประมาณ 20 นาที
— () —	
— — — — —	
⊙	

ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านหนองसानแตร์

หมู่ที่ 6 ตำบลตะเอบก อำเภอคลองขี้เหล็ก จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะกรรมการบริหาร

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

กลุ่มทอผ้าบ้านหนองสามแตร

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2542 มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 10 คน ซึ่งมีนางอรรษา จากทับศรีอินทร์ ผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้า จากจังหวัดศรีสะเกษ เป็นผู้นำ และเป็นผู้ให้ความรู้ด้านการทอผ้า ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 35 คน โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เป็นผู้ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการรวมกลุ่ม

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

- กองทุนชุมชน (SIF)

สนับสนุนเงินสดเป็นเงิน 500,000.00 บาท เพื่อฝึกอบรมการทอผ้า, การมัดย้อม, การซ่อมแซมที่กระตุก และจัดซื้อที่กระตุก ตลอดจนเป็นเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม เมื่อปี พ.ศ. 2543

- อบต. หนองแตร

สนับสนุนเงินสด เป็นเงิน 100,000.00 บาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน โดยกำหนดคืนเงินต้นปีละ 20,000.00 บาท เป็นระยะเวลา 5 ปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2549

การตลาด

- กลุ่มฯ จะเป็นผู้รวบรวมผลิตภัณฑ์ผ้าทอต่าง ๆ จากสมาชิก เพื่อขายส่งให้แก่ทางมูลนิธิ บุญมาก (อบชอ) อ.ลาชวีชัย จ.กาญจนบุรี ซึ่งจะมีกำหนดส่งทุกวันศุกร์
- นำผลิตภัณฑ์ที่ทอ ไปจำหน่ายตามงานเทศกาลต่าง ๆ ที่หน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน เป็นผู้จัด

การทอผ้า...บ้านหนองसानแตง

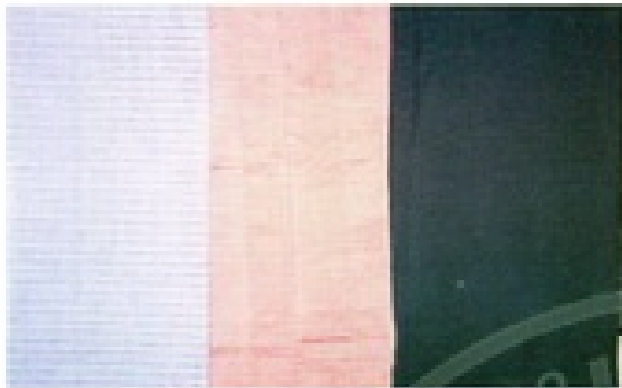

ส่วนใหญ่จะทอผ้าชนิดที่มี เป็นผ้าไหมประดิษฐ์ 2, 4 ตะกรอ ลายส้มฟ้า, จ้าวสามัคคี, ประดุกต์ และ ผ้าพื้น 4 ตะกรอ ลายดอกพิกุล

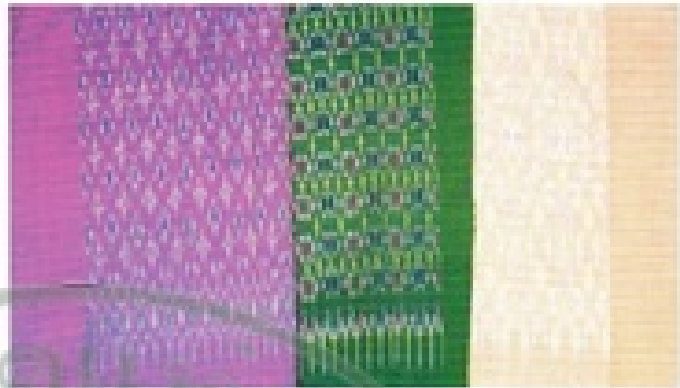
ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย

ที่	ชื่อสินค้า	วัตถุดิบที่ใช้	ขนาด		น้ำหนัก (กรัม)	จำนวนที่ผลิตได้/เดือน
			กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)		
1.	ผ้าชนิดที่มี 2 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	90	200	300	30 ชุด
2.	ผ้าชนิดที่มี 4 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	90	200	300	30 ชุด
3.	ผ้าชนิดที่มี ขรรมลา	ไหมประดิษฐ์	90	200	220	30 ชุด
4.	ผ้าพื้น 2 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	90	100	160	150 เมตร
5.	ผ้าพื้น 4 ตะกรอ	ไหมประดิษฐ์	90	100	160	150 เมตร

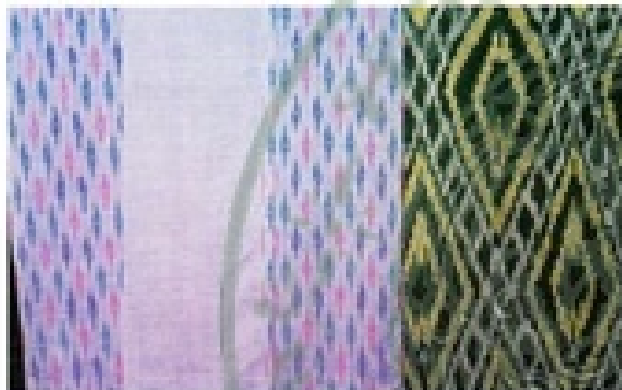
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ....บ้านหนองसानแตร

▲ ผ้าฝ้ายพื้น 4 ตะกร้อ

▲ ผ้าฝ้ายพื้นมี 4 ตะกร้อ

▲ ผ้าฝ้ายพื้นมี 4 ตะกร้อ

▲ ผ้าฝ้ายพื้นมี 2 ตะกร้อ

ผู้สนใจเยี่ยมชม / สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ได้ที่...

คุณสมหมาย ไทยศรี

ประธานศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าบ้านหนองसानแตร
216 ม. 6, 12 ต.ตะพานหิน อ.ดอนจาน จ.สุพรรณบุรี

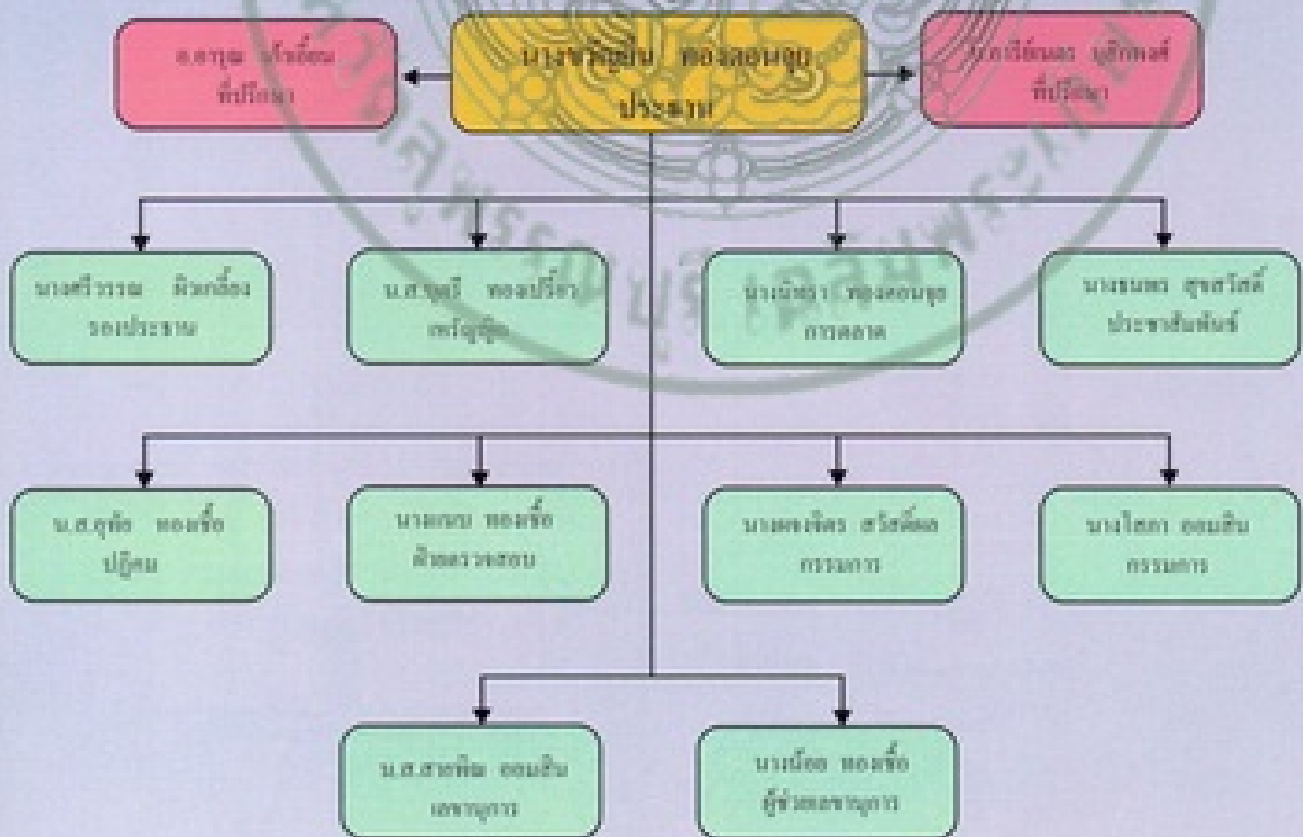
โทร. 0 - 9222 - 7071

ศูนย์การเรียนรู้ทอผ้าลาวโซ่งบ้านดอนมะนาว

หมู่ที่ 2 ตำบลดอนมะนาว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

คณะกรรมการบริหาร

ภูมิหลังของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

คำว่า “โจ่ง” มีหลักฐานปรากฏในหนังสือ ประวัติผู้ไทหรือ ชาวไทที่ถูกกวาดต้อนมาจากเมืองแอมหรือเมืองแอง แต่ปัจจุบันคือเมืองเทียนเมืองพู่ ซึ่งในสมัยนั้นเป็นเมืองใหญ่ของแคว้น สิบสองจุไทย

ในสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพ.ศ. 2378 เจ้าพระยาธรรมาธิกาณ์ (สมบุญ) เป็นแม่ทัพคุมพล ทหารยกขึ้นไปตั้งอยู่ที่เมืองหลวงพระบาง แล้ว

แต่งตั้งให้เจ้าราชไทยอุปราชขึ้น ไปตีเมืองทวน แต่งตั้งให้เจ้าขุนแก้วเมืองจำปาศักดิ์ ยกทัพขึ้นไปตีเมืองแอม จับได้ลาวทวน ลาวทรงคำ ส่งลงมาที่กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2384 ให้นำอุปราชเจ้าราชวงศ์ แต่งตั้งให้เจ้าขุนแก้วคุมทัพไปตีเมืองทวน เมืองคอก เมืองกวรทั้นแจ้งซ้อ จึงให้ท้าวเจ้าพระยาจันไปตี จับได้ลาวทรงคำแล้ว กวาดต้อนอพยพลงมากรุงเทพฯ แล้วพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ไปตั้งภูมิลำเนาอยู่ ณ เมืองเพชรบุรีกับพวกที่อพยพลงมาอยู่ก่อนแล้ว

ชาวไทยู่ล่า หรือ ไทยทรงคำ หรือ ไทยล่า หรือไทยู่โจ่งล่า หรือปิงรุ่ยนี้ มีเรียกว่าไทยู่โจ่ง หรือ ลาวโจ่ง ก็เป็นพวกเดียวกันหรือเผ่าเดียวกันกับบ้านสง (เมืองทรงคำ ลุ่มน้ำ) ๆ มีความปรารถนาอยู่ซึ่งแรงกล้าที่จะกลับไปอยู่ยังถิ่นฐานบ้านเกิดของชนที่เมืองทวน แคว้นสิบสองจุไทย จึงศอรยามเดินทางขึ้นเหนือ เมื่อถึงจุดผ่านก็พัก ณ ที่ใดที่หนึ่ง แล้วทำนาเพื่อหาเสบียงไว้สำหรับเดินทางต่อไป เมื่อญาติพี่น้องของใคร เกิดเจ็บไข้ไม่สามารถจะเดินทางต่อไปได้ก็ไม่ได้ไรที่พักชั่วคราว เพื่อหาเสบียงอาหารก็เลยจัดตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ ที่นั้น ส่วนพวกใครจะเดินทางต่อไป ก็ไปตามทางเดิมขึ้นเหนือไปเรื่อย นอกจากนั้นการอพยพก็อาจเกิดจาก การแสวงหาที่ทำมาหากินใหม่เนื่องจากถิ่นเดิมกับแคบและไม่สมบูรณ์เพียงพอต่อราษฎรที่อพยพมา การตั้งถิ่นฐานของชาวไทยู่โจ่งนี้มีลักษณะเป็นการรวมกลุ่มกันอยู่อาศัยแน่นอน การสร้างบ้านเรือน มักจะตั้งใกล้ชิดติดกันเป็นกลุ่มๆ ละ 10-20 หลังคาเรือน และค้างแยกไปทำไร่ทำนา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเพราะกลัวเจ้าของถิ่นเดิมที่ตั้งอยู่ก่อนแล้วรังควานพวกของตนเองก็เป็นได้

ชาวไทยู่โจ่งที่อพยพขึ้นมาจากจังหวัดเพชรบุรี ส่วนหนึ่งได้เดินทางมายังจังหวัดสุพรรณบุรี และได้ทำการจัดตั้งแหล่งอยู่หลายอำเภอ เช่น อำเภอสองพี่น้อง อำเภอดู่ตอง อำเภอเมือง เป็นต้น แต่ที่อำเภอสองพี่น้องได้มาตั้งหลักแหล่งส่วนหนึ่งที่บ้านหัวทราย ตำบลทุ่งคอก ซึ่งต่อมาได้แบ่งแยกจากบ้านหัวทราย เป็นบ้านดอนมะนาว จนปัจจุบันนี้

วิถีความเป็นอยู่แต่เริ่มแรกของชาวไทยโซ่งบ้านดอนมะนาว

บ้านดอนมะนาว เดิมเป็นป่าโปร่งที่ล้น มีต้นมะนาวป่าขึ้นเต็มไปหมด และเคยไปเป็นที่ราบลุ่มเวลาหน้าน้ำ น้ำจะไม่ท่วมที่เป็นเช่นนี้ เพราะคั้งเดิมชาวไทยโซ่งเคยจับกับการอาศัยอยู่ในที่ราบสูงน้ำท่วมไม่ถึง การจะหาแหล่งทำมาหากินและจัดตั้งบ้านเรือนก็ต้องอยู่ที่สูง ห่างจากบ้านดอนมะนาว ประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นตัวอำเภอสองพี่น้อง การสร้างบ้านในสมัยก่อนสร้างด้วยไม้ไผ่ถักถึงคามุงแฝก รูปแบบบ้านของชาวไทยโซ่งจะสร้างชิดติดกันเป็นกลุ่ม มีที่ทำนาอยู่ในที่ต่ำ ในสมัยก่อนบ้านหนึ่งจะมีที่ทำนาหลายสิบไร่ และมีที่ทำไร่อีกมากอยู่ที่ใคร

จะบุกเบิกมากกว่ากัน ใครบุกเบิกมากก็ได้มาก และต้องมีคนในครอบครัวมากด้วย ชาวบ้านจะมีการทำนาที่ตรงมือ 1 ครั้งเท่านั้น เพราะในสมัยก่อนมีการขอประทานเข้ามาไม่ถึง เนื่องจากเป็นหมู่บ้านเล็กของอำเภอสองพี่น้อง การทำนาต้องอาศัยน้ำฝน ถ้าปีใดมีฝนตกชุกน้ำมากทำนาได้ไม่หมด แต่ปีใดฝนแห้งก็ทำนาไม่ได้ ทำให้ชาวไทยโซ่งบ้านดอนมะนาวส่วนใหญ่ จะมีฐานะยากจนชาวชาวไทยโซ่งบ้านดอนมะนาว ได้อพยพมาตั้งหลักแหล่งอยู่มาเกือบ 200 ปีแล้ว ชาวชาวไทยโซ่งส่วนใหญ่มีศรัทธาในพุทธศาสนาและยังศรัทธาในผีอย่างเหนียวแน่น จะกระทำกิจกรรมโลกก็มีการช่วยเหลือกัน และกันไม่ไว้จะทั้งสี่โลกก็ตาม

การทอผ้า... บ้านดอนมะนาว

ผ้าทอของชาวไทยทรงดำหรือ ไทยโซ่งมีเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มคน ผ้าที่ทอมีอยู่ 4 ชนิด คือ ผ้าฝ้าย ผ้าจีนลายตารางไหม ผ้าตีนจก และผ้าไหม ขึ้นตอนในการทอผ้านั้นจะเริ่มจากการปลูกฝ้ายกันเอง โดยนำดอกฝ้ายมาเป็นเป็นผ้าทอเป็นผืน ส่งผลให้ การทอผ้าสืบทอดกันต่อมา เป็นวัฒนธรรม การแต่งกายที่นิยมทอใช้เองมาจนปัจจุบัน

นอกจากการทอดผ้าแล้วชาวลาวโซ่งยังมีการทอ “เอื้อนแล้ว” อีกด้วย การทอเอื้อนแล้วหรือการเย็บปักประของ
 โทษทรงคำ คือ การทำกรรมฝีมือของหญิงสาวเมื่อเริ่มเป็นสาว คำว่า “เอื้อน” คือการปักสอดกันด้วยเป็นแถวต่าง ๆ
 คำว่า “แล้ว” เป็นสร้อยคำ การทำอีกแบบหนึ่ง คือ การเย็บสอด รวมแล้วเรียก เอื้อนแล้ว แต่การเย็บสอดนั้นจะมีคำ
 นำหน้าว่า “เอื้อน” เช่น เยื้อนกันแดงเป็นลายสอดกันปักขนาน กันฉีกขณะปักตามสีแดง ถายที่จับซ้อนถึงขึ้นไปเรียกว่า
 ลายฟ้า ลายขอ แต่ลายกันแดงเป็นลายมาตรฐาน นอกจากนี้มีลายเอื้อนคาหลวง หรือเอื้อนคาบกแก้ว เป็น
 ที่เหลือเย็บปักอยู่ตรงกลางผ้าขนนกแก้ว เยื้อนเบาะคนวน คือ ดอกละวันมีแปดกลีบไปรอบๆ ข้าง เยื้อนลายลีนจึงยก
 ลายสีเหลืองเล็ก ๆ คล้ายลีนจอก การเรียกมักเรียกต่างกันแต่ละหมู่บ้าน คนอายุ 50 ปีขึ้นไปทำนั้นจึงจะสามารถทำได้

การทำเอื้อนแล้วนำไปประกอบทำหมอนซึ่งเรียกว่าหมอนหน้าอิฐ แต่ชาวโทษทรงคำเรียกกันว่า
 “หมอนลาว” หมอนอีกประเภทหนึ่งเป็นหมอนลูกรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เรียกว่า หมอนตะพานน้ำ ใ้ไปทำบุญในงานกฐิน

นอกจากทำหมอนหน้าอิฐแล้ว ยังทำเป็นลวดหน้าหมอนลาว (เท้า) คือ เอาไว้ค้ำไว้เท้า หรือ
 เรียกว่าหมอนขวาน มีรูปร่างเหมือนหัวขวาน และทำขอบที่ขอบเรียกว่า “ขอบเอื้อน” เอื้อน คือ ชูก และทำขอบค้ำก้น
 (นึ่งคำ) ใช้เป็นฝั้วของตู้สมรสในวาระพิธีแต่งงานโดยบรรดา

เจ้าสาวและตัวเจ้าสาวจะช่วยกันเย็บสอดทอไว้ก่อน และ
 นอกเขตที่นอนบ้านให้มาช่วยเย็บปักให้เสร็จในวันเดียวใช้ผ้าไหมขนาด
 20 วา จึงจะเป็นผ้าที่อื่นที่มาควรวาน

โทษทรงคำมีคำเขียนลายหญิงสาวต้องทำเอื้อนแล้วให้มาก
 จึงออกเรือนได้โดยชายหนุ่มต้องพร้อมวันเรียกขานว่าทวย
 และสาทหรือจี

การทอผ้าเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของลูกผู้หญิงเมื่อ
 ฝึกหัดเอาไว้ เพื่อแสดงว่าหญิงสาวคนนั้นพร้อมที่จะออก
 เรือนได้ จึงกล่าวกันว่า

“ทอผ้ายังไม่เป็น
 ปู่ถูกทอแล้วถึงไหนยังไม่เป็น
 ไม่เหมาะที่จะให้ใครเป็นพ่อชู้
 ยังดูฮากละมีใครคบด้วย”

ความเป็นมาในการทอผ้าของลาวโซ่ง ซึ่งมีความผูกพันกับวิถีชีวิต โดยมีคติที่แฝงเอาไว้ในการทอผ้า เช่น
 ล้าตาแดงไม่ผ้าชิ้น สองสอดใส่อารมณ์ ความรักความห่วงใยของครอบครัวเอาไว้ในเนื้อผ้า ที่สานด้วยกันจนเป็น
 เนื้อผ้าที่หนาแน่น เป็นการซ่อนอารมณ์คาบรูปแบบของกุลสตรีแห่งสยามประเทศ นับเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านอีก
 แขนงหนึ่ง ในทุกวันนี้มีการอนุรักษ์ให้มีการทอผ้าขึ้น และลวดลายทุกอย่างของชาวโซ่งลามาแบบฉบับดั้งเดิมเอาไว้
 ก่อนที่จะถูกหลายจะถูกสังคมนิยมกลืนหมด.....

การทอดผ้าป่าคอนกรีต เริ่มก่อตั้งเป็นกลุ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 เป็นการทอดผ้าป่าพื้นเมืองใช้ที่แบบโบราณ มีสมาชิก 15 คน ต่อมาปี พ.ศ. 2539 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนได้เข้ามาสนับสนุนและส่งเสริม ให้อีกการทอดผ้าป่าอยู่ที่ กระจุกปัจจุบันมีสมาชิก 50 คน โดยมีแรงจูงใจในการจัดตั้งกลุ่ม คือ

- เป็นการทอดผ้า , คัดเลือกชุดประจำของลาวโซ่ง ไว้ใช้เองทุกหลังคาเรือน โดยสวมใส่ในพิธีต่าง ๆ ทั้งชายและหญิง
- เป็นการสืบสานการทอดผ้าป่าพื้นเมืองโบราณของลาวโซ่งให้อ่อนยืน และเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายของคนทั่วไป
- เพื่อใช้เวลาร่วมกันให้เป็นประโยชน์ เป็นอาชีพร่วมกัน เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว หลังการประกอบอาชีพหลัก

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสองพี่น้อง
 - สนับสนุนกิจกรรม งานวัน 10 หลัง และส่งเสริมให้ความรู้ในด้านการบริหารจัดการกลุ่มฯ
- ศูนย์อุทิศสาธารณะประโยชน์ จังหวัดสุพรรณบุรี
 - สนับสนุนวิทยากร ให้ความรู้การทอดผ้าป่าด้วยกิจกรรม
- กองทุนชุมชน (SIF) ธนาคารออมสิน
 - สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เสริม ศูนย์การเรียนรู้ด้านการศึกษา 101

ผ้าทอของบ้านคอนมะนาว

- ผ้าทอพื้นเมืองของลาวโซ่งแบบต่าง ๆ มีมากมาย
- ผ้าทอพื้นเมืองที่นำมาแปรรูป เช่น ของกินและ กระเป๋า , ผ้าเช็ดหน้า , ผ้า
- ผ้าทอมัดหมี่ หลากหลายรูปแบบสวยงาม

การตลาด

- จำหน่ายในท้องถิ่น เช่น กลุ่มแม่บ้าน , กลุ่มแปรรูปผ้า เป็นต้น
- ออกจำหน่ายงานเทศกาลต่าง ๆ ที่หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน เป็นผู้จัด

การทอดผ้าป่าพื้นเมืองของลาวโซ่ง ถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ควรจะต้องสืบสานให้อ่อนยืนต่อไปในรุ่นลูกหลาน โรงเรียนบ้านคอนมะนาว ได้เห็นความสำคัญ และได้จัดเป็น “หลักสูตรการเรียนรู้อ่อนยืน” โดยจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- วันอังคาร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- วันพุธ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- วันเสาร์ – อาทิตย์ นักเรียนและประชาชน ผู้สนใจ

ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ...ลาวโซ่ง

▲ ชุดผู้ชกมวยลาวโซ่ง

▲ ชุดผู้ชกมวยลาวโซ่ง

▲ ชุดเสื้อ

▲ ผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้า ผ้าปัก , เสื้อไหม , เสื้อไหม , และผ้าทอ

▲ หมวกเด็กสุราษฎร์ (ซ้าย) หมวกเด็กสุราษฎร์ (ขวา)

▲ ชุดผ้าไหมของสุราษฎร์
ตัวไหมมีลวดลายผ้าไหม

▲ ชุดผ้าไหมของสุราษฎร์

▲ ชุดลูกสะโพกไหม

▲ ผ้าไหมสีทอง ผ้าไหมสีเงิน

ประเพณี / วัฒนธรรมของลาวโซ่ง

ชาวลาวโซ่งเชื่อกันว่า คนสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษทั้งหมด 2 ตระกูล คือ ตระกูลผีผู้ท้าว และตระกูลผีผู้น้อย ตระกูลผีผู้ท้าว สืบเชื้อสายมาจากชนชั้นเจ้านาสเป็นชนชั้นปกครอง ในสายตระกูลมีเจิมเดียว (คล้ายเข้ของชาวจีน) คือ เจิมตอ ผู้ที่เกิดในตระกูลนี้ จะถือผีผู้ท้าวเป็นผีประจำตระกูล ตระกูลผีผู้น้อย สืบเชื้อสายมาจากชนชั้นสามัญ หรือชั้นที่ต่ำที่เกิดในสายตระกูลนี้ จะถือผีผู้น้อยเป็นผีประจำตระกูล

ชาวลาวโซ่งเชื่อว่าผีผู้ท้าวมีศักดิ์สูงกว่าผีผู้น้อย ผู้ถือตระกูลใดให้ความเคารพต่อแครงแก่ผู้ท้าว ความเชื่อนี้จะปรากฏในการประกอบพิธีกรรมเช่น พิธีเสนเรือนซึ่งผีผู้น้อย จะเข้าร่วมในพิธีเสนเรือนของผู้ท้าวไม่ได้ ส่วนในการค้ำเงินชีวิตนั้น ทั้งสองตระกูลอยู่ร่วมกันได้อย่างสมถะ ใกล้เคียงกันนับถือผีมีการบวงสรวงให้เป็นประจำ เช่น พิธีเรือนหรือพิธีบรรพบุรุษ ที่นิยมหนึ่งในบ้านจะใช้หมันที่บูชาผืนบรรพบุรุษ เรียกว่า “กะอ้อหอม” ชาวลาวโซ่งหากเป็นตระกูลผู้น้อยจะมีการเช่นไหว้หรือถือน้ำทุก ๆ ๑๕ วัน ส่วนเป็นตระกูล ผีผู้ท้าวจะเดือนละครั้ง 5 วัน เมื่อการเลี้ยงผีประจำตระกูลนี้จบ “ปีละคร” ในหมันจึง ชาวลาวโซ่งจะมีพิธีเลี้ยงผีครั้งใหญ่เรียกว่า “พิธีเสนเรือน” ซึ่งเป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ ได้ส่งเสียไปเลี้ยง รื้อกันไว้ เมื่อเลี้ยงผีแล้วก็จะปักป้ายคุ้มครองคนให้ผู้นั้นมีความสุขความเจริญก้าวหน้า นอกจากนั้นยังมีการนับถือ “บอน” คือผีไม้กุ่มและไทย

ประเพณีการเสนเรือน

เป็นประเพณีชนไทยโบราณที่บรรพบุรุษมาประจำเรือน ด้วยความเชื่อว่า ผีบรรพบุรุษของคนนั้นยังอยู่กับคน และสามารถคุ้มครองคนได้ ผู้ที่เป็นลูกชายคนโตคนหนึ่ง ที่ได้รับมรดกจากพ่อแม่และสามารถปกครองคนในบ้าน เป็นผู้สืบสกุลของบ้านนั้นจะต้องเป็นผู้เลี้ยงหรือสืบผี หมายถึงเป็นผู้นำในการทำพิธีเช่น ไหว้ผีประจำบ้าน อาหารที่ช่างไหว้เป็นพวก หมู ไก่ เหล้า ขนมห และผลไม้ต่าง ๆ บรรจุในพานใบใหญ่สามคี่ตัวไม้ไผ่ ผู้ทำพิธีเช่นไหว้คือ หมอพิธีเช่น ไหว้หรือหมอเสนา หมอเสนาจะเป็นผู้กล่าวคำขอกล่าวให้ผีเรือนทราบ คือ หมอพิธีเช่น ไหว้หรือหมอเสนา หมอเสนาจะเป็นผู้กล่าวคำบอกกล่าวให้ผีเรือนทราบ และเป็นผู้อ่านออกฤกษ์ ได้กินกัตะชื่อ จนครบจำนวนชื่อผีบรรพบุรุษที่จดบันทึกไว้ในฉบับผีเรือน การเสนเรือนแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือการเสนเรือนสำหรับผีผู้น้อยจะเช่นด้วยเนื้อหมูเป็นหลัก ส่วนการเสนเรือนผู้ท้าว จะใช้วัวหรือควาเป็นเครื่องเช่น (แต่ปัจจุบันใช้หมูเป็นส่วนใหญ่) หมอพิธีสำหรับผู้ท้าวจะต้องเป็นผู้สืบสกุลมาจากท้าวด้วย

ประเพณีการเสนคั่ว

ประเพณีเช่นมิชวีญและทิทเวลา เพื่อสื่อ อาตุให้กับผู้ปวอที่สูงอาตุ ทั้งนี้ชาวไทอั้งมีความเชื่อว่าการที่คนเราเจ็บไข้ได้ป่วยเพราะชวีญประจำตัวของ ไล่หนีหายออกไปจากตัว ต้องทำพิธีเรียกชวีญให้กลับมามีจึงมีการธ้อนวอนขอชวีญคืน และหากคำลอบรับจากการเสี่ยงทายด้วยการนับเมล็ดข้าวสาร มีการล่อเงาหัวขยาในการทำพิธีหมอลชวีญจะต้องเป่าปี่และจับกล่อมเป็นทำนองล่อ

ประเพณีการกำศพ

ถือเป็นพิธีสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะชาวไทอั้งมีความเชื่อว่ แอน เป็นผู้ส่งมบุญเข้ามาเกิด เมื่อลาไปจึงต้องทำพิธีส่งดวงวิญญาณ ให้ไปเมืองมอญ และเมืองฟ้า เพื่อบอกกล่าวถึงความสูญเสียให้ทราบ และสร้างพินทุณะเพื่อไปเมืองฟ้า เช่น ขยสร้างคัวหมื่นให้ หมู้งสร้างเมียงล่อไม้ค้ำยันปลัดฮัวให้ นอกจากนี้ยังมีเรือแพท้วสำหรับให้วิญญาณล่ออยู่อาศัยในเมืองฟ้า สิ่งที่สำคัญสำหรับพิธีกรรมแบบอย่างที่ไม่เคยมีในกับพิธีกรรมอื่น คือ การบอกทางให้วิญญาณผู้ลาเดินทางกลับไปยังเมืองมอญ ซึ่งมีจุดมาของอยู่ที่ลานเล่นคั้งคั้งของชาวไต มีชาวเขาเคยอยู่และถูกกวาดล่อลงมา นอกจากนี้ยังมีการสร้างสิ่งขอมเกร็ดธอไว้เพื่ออุทิศให้กับผู้ลาผ่านไปใช้ เช่น บ้าน เสื้อผ้า ลักที่ทอทำเป็นธง เมื่อลาศพแล้วจะนำมาขงจั่ววอกระดุกำพิทอสิทงและคืนมาพิทอสิทงไว้ หลังจากนั้นจะมีการแคววเรือนคือ ล้างบ้านเรือนล่าวคาอวโดยการทำพิธีขอมแบ่มคหมอพิทอและเชิญผีล่าวมาเป็นพิทอจั่ววอเรือนอยู่กับลูกหลานบนเรือนที่ “กะล่อทอ” และชวีญเรือนวักจะไปอยู่ที่พิทอ

ประเพณีการแค่งขาน

เป็นพิธีรับชวีญและเลี้ยงฉลองเพื่อความป็นที่ชาลอมเป็นญาติกัน เรียกว่าม “กินล่อ” การแค่งขานเคไบรามีขึ้นแรกไปหมื่นไรก่อนเรียกว่า “ล่อ” คำนำผู้ใหญ่ไปพูดจาไว้ก่อน เมื่อไปล่อแล้ว ฝ่ายชาลล่ออาสาทำงานให้บ้านฝ่ายหญิง 2 - 3 ปี แล้วยแค่งล่อกัน ในกรณีฝ่ายหญิงไม่มีคนทำนา หรือฝ่ายชายไม่มีเงินแค่ง เรียกว่า “สา” หรือ “อาสา” ส่วนการแค่งขานกันจริง ๆ เรียกว่า “กินล่อ” เมื่อล่อล่าวไปบ้านฝ่ายชายจะมีการเลี้ยงส่งกัน หรือส่งคัวให้ เรียกว่า “ลัดเมือล่อ”

การล่อข่วง

เป็นกิจกรรมสำหรับหญิงและชายจะได้พบปะกัน เพื่อจะได้นำไปสู่การครองเรือนในการเลือกคู่ที่สนใจกัน “ข่วง” หมายถึง สถานที่ปบริวมบ้านที่ลัดคิดกัน ได้ลูดบ้านจะมีหญิงสาวออกมาทอผ้า เย็บผ้า ปักผ้าหรือ และการล่าวข่วงในเวลทิวค่ำ บรรดาชายหนุ่มทั้งในหมู่บ้านและล่าวหมู่บ้านล่าวก็จะมาจับสาวที่อยู่ข่วง บางครั้งยังมีคนคอยจับกล่อม ให้หนุ่มสาวล่าวมาที่อ่นวักกัน บางครั้งในหน้าลวูท สงกรานต์ ก็มีการล่าวข่วงของล่าวข่วง เช่น โยนลูกข่วงเล่นล่อน จนเกิดความสนิทสนมมากขึ้น ก็นัดสาวมาลูดข่วง เรียกว่า “ถรวานสาว” ถ้าลูดกันสองล่อสองเรียกว่า “ได้สาว”

อักษรและภาษาโซ่ง

โซ่งมีอักษรและภาษาของคนใช้มาตั้งแต่ครั้ง
มีถิ่นฐานอยู่สิบสองปีมาแล้ว เมื่ออพยพมาอยู่ใน
ประเทศไทยก็ได้นำอักษรและภาษา ของคน
เข้ามาใช้ด้วย เวลาผ่านไปร้อยกว่าปี ที่อยู่ใน
ประเทศไทย ภาษาของเขายังคงใช้กันอยู่ในหมู่คน
สูงอายุนับถึงปัจจุบัน ลูกหลานสมัยใหม่ จะฟัง
ภาษาไม่รู้เรื่องและพูดได้บ้าง ส่วนภาษาเขียน
นั้นจะบันทึกไว้ในสมุดไทยเล่มๆ กันมา โดยเฉพาะ
เรื่องประเพณีและพิธีต่าง ๆ ความเชื่อ

ปัจจุบันมีผู้เขียนอักษรโซ่งได้น้อยมากสักกษณะ คำอักษร พอสรุปได้ดังนี้

- พยัญชนะมี 34 ตัว ดังนี้

พยัญชนะโซ่ง	พยัญชนะไทย	ศัพท์อักษร	พยัญชนะโซ่ง	พยัญชนะไทย	ศัพท์อักษร
ก. ๑	- ก	(k)	๑	ค	(-t)
ข. ๑	- ข	(kʰ)	๒	ช	(-th-)
๓	- ก	(k)	๓	น	(-l)
๔. ๑	- ง	(ŋ)	๔	ม	(-n-)
๕. ๑	- จ	(tʃ)	๕	บ	(-b-)
๖. ๑	- ช	(-ch-)	๖	ป	(-p-)
๗. ๑	- ซ	(-z-)	๗	ฟ	(-ph-)
๘. ๑	- ส	(-s-)	๘	พ	(-p-)
๙. ๑	- ศ	(-ʃ-)	๙	- ศ, ส, ม	(-s-)
๑๐	- ษ	(-m-)	๑๐	ท	(-h-)
๑๑	- ฎ	(-j-)	๑๑	ท	(-l-)
๑๒	- ฏ	(-l-)	๑๒, ๑๓	- ๐	(-o-)
๑๓	- ฐ	(-v-)	๑๔	- ๐	(-h-)

- ตัวเลขไม่ปรากฏใช้เป็นการชักชวน เท่าที่ปรากฏในสมุขข้อนี้จะใช้เขียนเป็นตัวหนังสือแทน เช่น

หนึ่ง = 1
 แปดพัน = 8,000
 สี่หมื่น = 40,000

- วิธีเขียนเป็นคำและข้อความจะวางสระไว้รอบพยัญชนะ คือ วางข้างหน้าบ้างข้างหลังบ้าง ข้างล่างบ้าง เช่น

คิน - กิม
 นัง - นนง
 ทิว - เทียว
 ไป - ปี้
 ฟัง - ฟิง
 ทั่ว - ถูว
 ใจ - จี้
 ทำ - ท้าว
 งาม - เกง
 บอ (ไม่) - บอ
 ใจ - จี้

แผนผังฐานันต์โดยปดพจน ๕๖
 แผนผังฐานันต์โดยปดพจน ๕๖
 ชั้นพุทธะวิปสนอไทย
 ชั้นพุทธะวิปสนอไทย
 ชั้นนังเสวปไต๋ชั้นใหญ่
 ส่วนหนึ่งฉบับได้ทำบุญให้ทาน
 บ่ได้ลิต๕๖ ชั้นแปด
 บ่ได้รักษาถือทำลิตแปด

เป็นนุสัฎทหึงหุ่ม: เทษ: น2

เป็นสุัฎททงอึงอรวนระเทษน

1๕๒ บัโถเห็ตจว มบ่งพะ๑๕๒ ซอนไว

เขามไค้สีก (ท่า) คามออย่างพระเจ้าสอนไว้

ชาวไทยใจ่ง มีสำเนียงพูดคล้ายคลึงกับสำเนียงทางภาคอีสาน และมีบางส่วนใกล้เคียงไปทางภาคเหนือ สำเนียงกรออกเสียงสั้นกว่าภาษาไทยภาคกลางเล็กน้อย เช่นคำว่า ออกอุทไทยใจ่งออกเสียงว่า “อะอะ” คำว่า ขาด ออกเสียงว่า “ชะ” รากไม้ ออกเสียงว่า “อะไม้” คำว่า ออกกวาด ออกเสียงว่า “ทากะกวาย” เป็นต้น

คำหนึ่งสื่อคล้ายกับคำหนึ่งสื่อลาว และระเมื่อขยายความหรือโวหารณ์ก็จะเป็นแบบเดียวกับภาษาไทย การเขียนนิยมเขียนในสมุดไทยเป็นต้น ๆ เช่นศิลาจารึกสุทริยธิดา ภาษาจึงหรือภาษาไทดำ เป็นภาษาอย่างเดียวกัน จัดอยู่ในตระกูลภาษาไทยสาขาคะอินออกเสียงได้ หนังสือแบบเรียนภาษาไทยคำที่ใช้เขียนในเวียดนาม และที่หมู่บ้านไทดำที่รัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา มีศัพท์และความหมายที่เหมือนกับภาษาไทยที่ใช้ในประเทศไทย เช่นคำว่า “นับถือแบบความใจ” ซึ่งแปลว่า หนังสือรัก อ่านภาษาไทย

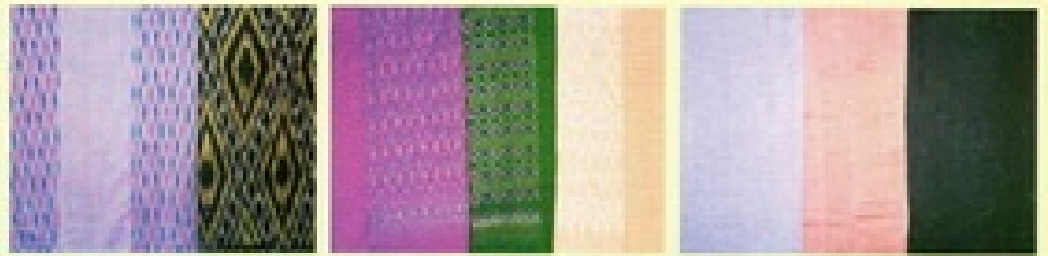
ผู้สนใจเขียนชม / สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่....

คุณขวัญยืน ทองคอนจูน

ประธานศูนย์การเขียนรู้ทอสังดาวใจ่ง บ้านคอนมะนาว

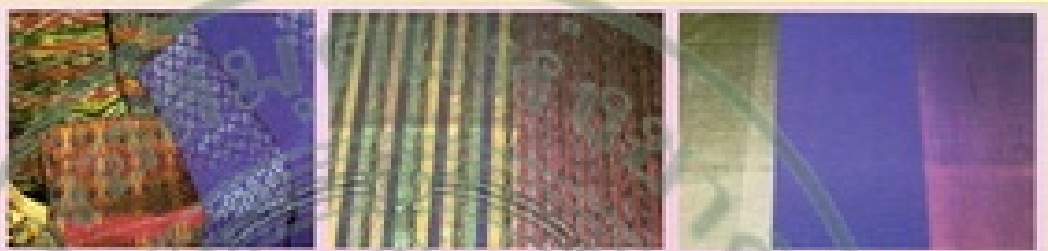
39 น. 2 ต. คอนมะนาว อ. สองพี่น้อง จ. สุพรรณบุรี

โทร. 0-1192-5630, 0-3556-6032

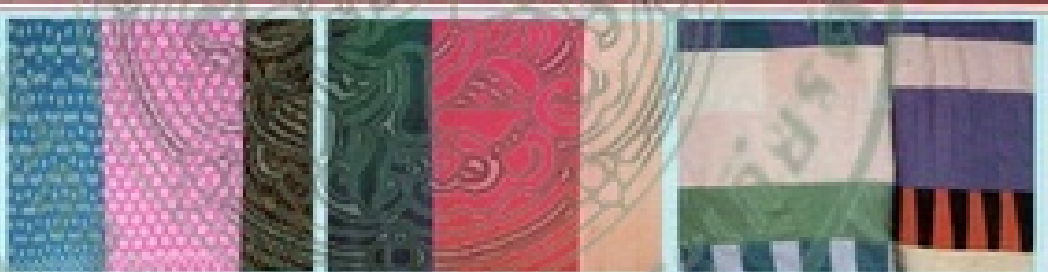
คุณสมหมาย ไทศรี
ศูนย์ ๑ บ้านหนองสาหร่าย

216 ม.6 ต.ทะเลบก อ.ดอนเจดีย์ จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 9222 - 7071

คุณอรุณ คำฟอง
ศูนย์ ๑ บ้านโป่งกระแต

1362 ม.5 ต.เจรงาม อ.หนองหญ้าไซ จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 9260 - 3531

คุณปั้ง นภทศรี
ศูนย์ ๑ บ้านไผ่ล้อมหา

16 ม.3 ต.ดอนคา อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 3542 - 1209 , 0 - 9980 - 5154

คุณจาม สาระสิทธิ์
ศูนย์ ๑ บ้านจามใต้

61 ม.8 ต.หลักบ่อไร่ อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี
โทร. 0 - 3542 - 1072

เส้นทางเดิน ไปสู่...เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ ด้านการทอผ้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศเหนือ

